

evrensel

emek evrenseldir

4 Mart Pazartesi ◆ Yıl: 23 ◆ Sayı: 8214 ◆ Fiyat: 10 TL

EMEKLİLER: 10 BİN
LİRAYLA NASIL
GEÇİNELİM? s.6

Fotoğraf: Hilal Tok/Evrensel

Fotoğraf: Abed Zagout/AA

İsrail devleti besleniyor Filistin açlıktan ölüyor

Erdoğan İsrail'i suçlamayı sürdürürken, Türkiye'nin İsrail'le ticareti şubat ayında da hız kesmedi. İsrail'le ticaret yapanlar hakkında soruşturma başlatacağını açıklayan MÜSİAD sessizliğe gömüldü. Hamaset İsrail'e güç verirken, Filistin'de kıyım sürüyor, çocuklar açlıktan ölüyor.

İSRAİL'E İHRACAT YİNE ARTTI

TÜRKİYE İhracatçılar Meclisi verilerine göre İsrail'e yapılan ihracat, İsrail'in Filistin'e saldırılarının başladığı dönemin üzerine çıktı. Ekim 2023'te 347 milyon dolar olan ihracat, şubat 2024'te 400 milyon dolara yükseldi.

LİSTEDEN ÇIKARDIK ALDATMACASI

TİCARET Bakanlığı ocak ayında yaptığı açıklamayla İsrail'i "ihracatta hedef ülkeler listesi"nden çıkardığını açıklamış, bu açıklama "İhracat durduruldu" diye duyurulmuştu. İhracat verileri, bu iddiaları da yalanlamış oldu.

MÜSİAD'DA SÜREÇ İŞLEYEMEDİ!

İSRAİL'le ticarete ilişkin 10 Şubat'ta "titizlikle inceleme" yapacaklarını ve kurum içi süreç işleteceklerini duyuran MÜSİAD da sessizliğe büründü. İsraili aramalarımıza rağmen geri dönülmedi, "Kimseye bağlayamıyoruz" dendi.

YİYECEK, İÇECEK, ÇELİK, ÇİMENTO...

İSRAİL çelik ihtiyacının yüzde 65'ini, çimento ihtiyacının yüzde 95'ini, MÜSİAD üyelerinin de içinde olduğu Türkiye firmalarından karılıyor. İsrail meyve ve sebze ithalatının yarısını da Türkiye ve Ürdün'den yapıyor.

Murat Uysal'ın haberi sayfa 5'te

Fotoğraf: AA

GAZZE'DE 15 ÇOCUK AÇLIKTAN ÖLDÜ!

150 gündür İsrail'in ağır saldırısı altındaki Gazze'de saldırılarda ölen Filistinlilerin sayısı 30 bin 410'a yükselirken, Kemal Adnan Hastanesinde 15 çocuğun yetersiz beslenme ve susuzluktan öldüğü açıklandı. UNICEF çocuklar için "derhal ateşkes" çağrısı yaptı. **s.9**

Direnış, dayanışma, mücadele!

'HAKLARIMIZ, HAYATLARIMIZ İÇİN'

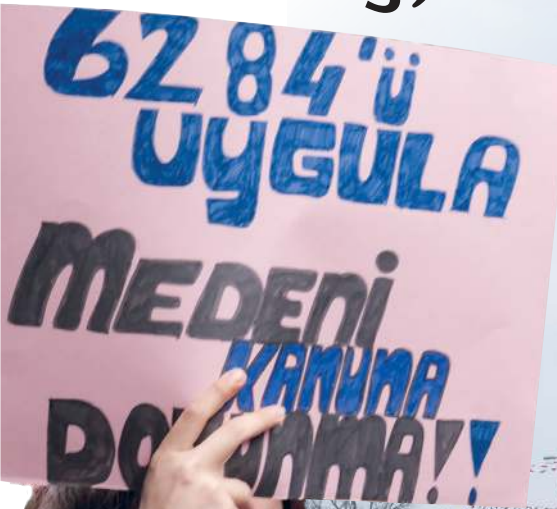
İSTANBUL'da binlerce kadın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü etkinlikleri kapsamında Kadıköy'de bir araya geldi. Sloganlar, dövizler ve pankartlarla yoksulluğa, sömürüye ve savaşa karşı taleplerini dile getiren kadınlar, hayatları ve iktidarın gasbetmek istediği hakları için verdikleri mücadeleyi dayanışmayla büyüteceklerini haykırdı.

GÜVENLİ VE ŞİDDETSİZ KENT TALEBİ

YEREL seçim öncesi seslerini yükselten kadınlar; bütçenin sermayeye değil, kreşe, sığınma evlerine, ücretsiz HPV aşısına, eğitime ayrılmasını talep etti, kadınlar için güvenli ve şiddetsiz kentler istedi. Filistin'de unutmayan kadınlar, İsrail'in saldırılarından en çok kadın ve çocukların etkilendiğini dile getirerek dayanışma çağrısı yaptı. **s.3**

'BOŞANMAYI DEĞİL CİNAYETİ ENGELLE'

İSTANBUL Pendik'te ise Esenyalı Kadın Dayanışma Derneği'nin çağrısıyla boşandığı erkek tarafından katledilen Sevilay Karlı ve katledilen tüm kadınlar için eylem yapıldı. Bakan Göktaş'ın "Kadınlarımız özgür" sözlerini hatırlatan kadınlar, "Boşanmayı değil cinayeti engelle" dedi. **s.3**

Fotoğraflar: Ekmek ve Gül

TARIM İŞÇİSİ KADINLARIN MESAİSİ BİTMİYOR s.4

Yıkımdaki rant aile şirketine

ŞIRNAK'ta 2016'da yapılan askeri operasyonlarda hasar gördüğü gerekçeyle yıkılan binlerce bina'nın ihalesini alan firmalardan birinin Şırnak Belediye Başkanı Mehmet Yarka'nın ailesine ait May İnşaat olduğu ortaya çıktı. DEM Parti Şırnak Milletvekili Zeki İrmez, AKP'lilerin daha operasyon zamanında inşaat için kolları sıvadığını anlattı. **s.8**

Fotoğraf: MA

ELÂZİĞ İÇİN RANT VAKTİ s.8

Engelledikleri projeler vaat oldu

DEVLET olanaklarını arkasına alan AKP adayları, muhalefetin yönetimindeki büyükşehir belediyelerinde engellenen projeleri seçim vaadi olarak sunuyor. "Biz yoksak hizmet yok" tehdidinin dozu ise her geçen gün artıyor. **s.7**

'DEM İLE DEMLENMEK'

ÇARESİZLİĞİ *Fatih Polat'ın yazısı sayfa 7'de*

İliç'te sorumluluk mühendise kesildi

İLİÇ'te kapasite artırımına izin veren Eski Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum ve maden tekeli SSR patronu başta olmak üzere sorumluların ifadesi bile alınmazken, hesap mühendisler kesildi, 2 mühendis tutuklandı. **s.12**

TIBBİ ATIKLAR KOZLU AHİL'NDE s.12

Sendikalaşan 14 işçi işten atıldı

MANİSA'da Kütaş Tarım Fabrikasında çalışan işçiler düşük ücretlere ve kötü çalışma koşullarına karşı sendikalaştı. Koop-İş'e üye olan işçilerden 14'ü 'küçülme' gerekçesiyle işten atıldı. **s.4**

'Ambulansa kaynak yok' itirafı

SAĞLIK Bakanlığı stratejik planında ambulans sayısının artırılmadığı dikkat çekerken, CHP'li Murat Emir ambulans sayısının üç yıldır yerinde saydığını dile getirerek "Bakanlık, ambulans teminini hibeye bağlamış, şimdi de kaynak arıyorlar" dedi. **s.2**

**KAZANIMLAR ANAYASAL
GÜVENCEYLE KORUNUR**
Şerif Karataş'ın söyleşisi sayfa 11'de

Rejim meşruiyet savaşını kaybetti

1 MART seçimlerinde resmi katılım oranı dahi yüzde 41'de kaldı. Kalan oyların dağılımı ise parlamentoda çoğunluğun en radikal muhafazakar kesimin olacağına işaret ediyor.

Ela Ava'nın haberi sayfa 9'da

BÖLÜNMÜŞ LİBYA, SAVAŞTAKİ SUDAN'DA ARA BULUCU OLDU

Yusuf Ertaş'ın Arap basını derlemesi sayfa 10'da

ISSN 1308-3376

9 771308 337006

YAŞAMIN İÇİNDEN

14 ile
yağış
uyarısı

METEOROLOJİ, 14 il için sağanak yağış uyarısı yaptı. Meteoroloji Genel Müdürlüğüne (MGM) göre; Kocaeli, Adana, Mersin, Ankara, Eskişehir, Konya, Bolu, Düzce, Sinop, Tokat, Samsun, Amasya, Diyarbakır ve Şanlıurfa'da sağanak ve gök gürültülü sağanak bekleniyor. Hava sıcaklıklarının ise iç kesimlerde 2 ila 4 derece azalacağı belirtildi. (ANKARA)

Silahlı
kavga:
1 ölü

ASKER eğlencesi sonrası iki grup arasında çıkan silahlı kavga da 1 kişi hayatını kaybetti, 1 kişi yaralandı. Asker eğlencesinin ardından husumetli iki grup arasında tartışma çıktı. Olayda Hakan Zengin tabancayla açılan ateş sonucu, yakını Mustafa Açıkgoz de başına aldığı sert cisim darbesiyle yaralandı. Zengin, müdahaleye rağmen hayatını kaybetti. (KÜTAHYA)

Kaza:
1 ölü,
1 yaralı

BURSA'nın İnegöl ilçesinde iki otomobil ile motosikletin karıştığı kazada 1 kişi hayatını kaybetti, 1 kişi yaralandı. Ahmet Türköl Çevre Yolu'nda C.Y. idaresindeki otomobil, B.A'nın kullandığı otomobil ile çarpıştı. Savrulan otomobillerden biri Abdullah D. yönetimindeki motosiklete vurdu. Sürücü Abdullah D. ile motosiklettteki Önder Palabıyık yaralandı. Palabıyık kaldırıldığı hastanedeki müdahalelere rağmen hayatını kaybetti. (BURSA)

Artvin'de
orman
yangını

ARTVİN'in Hopa ilçesinde henüz belirlenemeyen nedenlerle orman yangını çıktı. Orman yangınına görenlerin ihbarı üzerine olay yerine Hopa Orman İşletme Şefliği ekipleri sevk edildi. Ekiplerin müdahalesinin ardından orman yangını kontrol altına alınarak söndürüldü. Yapılan incelemelerin ardından yangın nedeniyle 1 hektar alanın zarar gördüğü belirlendi. (ARTVİN)

‘Taleplerimiz ancak seçim döneminde konuşuluyor’

Kadın Çalışmaları Topluluğu
Adana

Adana Çukurova Üniversitesi yurtlar bölgesinde öğrencilerin yıllardır talep ettiği üst geçit ancak seçim yaklaşırken yapılmaya başlandı. Çukurova Üniversitesi Kadın Çalışmaları Topluluğu etrafında bir araya gelen üniversiteli genç kadınlar, üst geçit talebi için yıllardır mücadele ediyor. Sık sık yetkililerle görüşen öğrenciler, her seferinde çeşitli bahanelerle karşılaştıklarını dile getiriyor. Konuya ilişkin gazetemize konuşan üniversite öğrencileri, taleplerinin seçim takvimine sıkıştığını söyledi.

Yıllardır üst geçit talep ettiklerini ve hayatlarını riske atan durumla karşı karşıya bırakıldıklarını söyleyen Üniversite Öğrencisi Berçem, “Yerel seçimin yaklaşması ile birlikte her yerde çok sayıda açılış yapıldığını görüyoruz. İhtiyaçlarımız seçim takvimlerine sıkıştırılmış. Bu durum 4 yıl boyunca öğrencilerin hayatının geri plana itildiğini gösteriyor” dedi.

Çukurova Üniversitesi Kadın Çalışmaları Topluluğundan Nazlıcan ise “Yıllar önce topladığımız imzalar işe yaradı. Kadınlar birlikte hareket ettiği sürece, ortak sorunlara çözüm bulabileceğimizi görmüş olduk. 2018 yılında 6 Aralık günü yaşanan kaza sonucunda bir öğrenci yaralanmıştı. Öğrenciler yıllardır ölümler burun buruna yaşıyor. Tatilde yapmak yerine üst geçidi kullandığımız bugünlerde sadece seçim yatırımı olarak görüşmesi öğrencilerin değil seçimin öncelendiğini gösteriyor” ifadelerini kullandı.

‘ÜST GEÇİT YAPILIP
TEKRAR YIKILDI’

Yurtta kalan Üniversite Öğrencisi Hatice, “2023 yazında final sınavlarına girmeye geldiğimde üst geçidin neredeyse tamamı yapılmıştı. Ama üniversitelerin açıldığı yeni dönemde yapımı tamamlanan üst geçit yıkıldı, ye-

Çukurova Üniversitesi Kadın Çalışmaları Topluluğu

‘SORUNLARIMIZIN ÇÖZÜMÜ
ORTAK MÜCADELEDEN GEÇİYOR’

ÇUKUROVA Üniversitesi yerleşkesinde bulunan yurt binaları önündeki caddede yaşanan trafik kazaları sonrası Çukurova Üniversitesi Kadın Çalışmaları Topluluğu olarak üst geçit sorununu gündeme getirdik. Ancak talebimiz vaatlere rağmen ancak bugünlerde yerine getirilmeye başlandı. Yaşanan kazalardan sonra ölen ve yaralanan öğrenciler olması sebebiyle 2019 yılında Çukurova Üniversitesi Kadın Çalışmaları Topluluğu olarak toplanan binlerce imza sonucunda Adana Büyükşehir Belediyesi ve Çukurova Üniversitesi Yürütümüne önüne yaya üst geçidi yapacağını açıkladı.

niden yapılmaya başlandı. Nedenini hâlâ bilmiyoruz. Bu kadar uzaması bizi mağdur etti” diye konuştu.

Bu sorunun yeni olmadığına dikkat çeken Zeynep, “Bizden önce burada

Bu açıklamanın üzerinden 4 yılı aşkın süre geçti. Belediye ile yaptığımız her görüşmede bahanelerle karşı karşıya kaldık. Bizlerin talepleri ancak yerel seçimler yaklaşırken karşılandı.

Birlikte hareket ettiğimiz bu süreçte öğrencilerin sorunlarının ortak olduğunu ve bu sorunları çözmenin yolunun yine ortak mücadelele olacağını gördük. Çukurova Üniversitesi Kadın Çalışmaları Topluluğu olarak bütün üniversiteli kadınları yaşadığımız sorunlar karşısında bir arada durmak, taleplerimiz etrafında birleşmek için topluluğumuza katılarak birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz.

bulunan öğrenciler yok muydu? Neden yıllarca öğrencilerin canı göz ardı edildi? Yaralanma ve can kaybına rağmen bir üst geçit yapımı neden bu kadar uzun sürüyor?” diye sordu.

Bakanlıktan yetersiz ambulans itirafı

SAĞLIK Bakanlığının yayımladığı 2024-2028 stratejik planında ambulans sayısının artırılmadığı dikkat çekti. Ambulans sayısının 3 yıldır yerinde sayması ve acil hastalara zamanında ve nitelikli sağlık hizmeti verilememesi Meclis gündemine taşındı. Bakanlık 2024 yılı için ambulans başına düşen nüfus sayısını 14 bin 500 olarak hedeflerken, Türkiye genelinde acil yardım ambulansı düşen nüfus 2021 yılında 14 bin 598 olmuştu.

Sağlık Bakanlığı bünyesindeki ambulans sayısının üç yıldır yerinde saydığına dikkat çeken CHP Ankara Milletvekili Murat Emir, Sağlık Bakanlığının “Ambulans sayısı artırılmıyor” itirafını Meclis gündemine taşıdı. 2024 yılında alınması planlanan ambulansların yarısından fazlasının hibe şartına bağlandığını da vurgulayan Emir, “Bakanlık, ambulans teminini hibeye bağlamış, şimdi de kaynak arıyorlar” dedi.

ÖNGÖRÜLEN DÜZEYDE
ARTIRILAMADIĞI İTİRAFI

Sağlık Bakanlığının yayımladığı 2024-2028 stratejik planına ilişkin değerlendirmelerde bulunan CHP’li Murat Emir, Türkiye genelindeki ambulans yetersizliği tespitinin raporlara yansımış olduğunu belirtti. Türkiye genelinde acil yardım ambulansı düşen nüfusun 2021 yılında 14 bin 598 olduğunu kaydeden Emir, “Ambulans sayısı yeterince artırılmadığı için ambulans başına düşen nüfus sayısı, aradan geçen üç yılda düşmediği gibi artmış durumda” dedi.

CHP’li Emir, “Bakanlığın 2024 yılı için belirlediği hedeften, ambulans sayısının bu yıl da yeterince artırılmayacağını anlıyoruz. Bakanlığın raporunda bu

Fotoğraf: DHA

konudaki yetersizliklerle ilgili itiraflar da yer alıyor. Strateji planında ‘Ambulans sayısının planlamalar doğrultusunda öngörülen düzeyde artırılmadığı’ ifade edilirken ‘Ambulans alım planlamasına uygun kaynak teminin sağlanmaması’ ifadesiyle de ambulans alımı için bütçeden yeterince pay ayrılmadığı itirafı yapılıyor. Strateji planında mevcut ambulansların yenilenememiş olmasından dolayı yaşanan sıkıntılar da dile getiriliyor. Planın tespitler bölümünde yer alan ‘Acil yardım ambulanslarının kullanım sıklığından kaynaklanan yıpranmalar sebebiyle 10 yıl ve üzeri kullanımda etkinliğin azalması’ şeklindeki ifadeden de eldeki ambulansların bir kısmının aslında kullanılamaz olduğunu anlıyoruz” ifadelerini kullandı.

‘HİBE BULUNAMAZSA
YETERLİ AMBULANS YOK’

Kaynak sorununun 2024 yılı merkezi yönetim bütçesine de yansımış olduğunu hatırlatan Emir, “Sağlık Bakanlığı, 2024 yılı

için 1000’in üzerinde ambulans alımı öngörmüştü ancak bunun 620’si, yani yarısından fazlası hibe şartına bağlanmış durumda. Yani, bir yerlerden hibe sağlanabilirse ambulans alınacak, hibe bulunamazsa ambulans alınamayacak” şeklinde konuştu.

‘BÜYÜKŞEHİRLERDE
SIKINTI DAHA BÜYÜK’

Bakanlığın kağıt üzerinde 2025 ve sonrasında ambulans başına düşen kişi sayısını azaltmayı hedeflediğini söyleyen CHP’li Emir, “Ancak herhangi bir strateji ortaya konmadan, hibe beklenerek bu sayı nasıl azalacak? Kaldı ki, bakanlığın açıkladığı veriler tam olarak aslında gerçeği de yansıtmıyor. Mevcut veriler toplam nüfusun toplam ambulans sayısına bölünerek elde ediliyor ancak örneğin orta Anadolu’da ambulans başına 9 bin nüfus düşerken, bu sayı İstanbul’da 28 bine ulaşüyor. Büyükşehirlerde tablo daha da vahim durumda” dedi. (HABER MERKEZİ)

UZUN
MESAFEZeki GÜL
zgul@evrensel.net

PENİSİLİN KOKAN SOKAKLAR

Ne mahallenin iğneci teyzeleri ne de askerliğini sıhhiye er olarak yapmış köy iğnecileri günümüze ulaşabili. Dolan maddaları plastik enjektörlerin sahaya imne tarihine denk düşer. Seksenli yılların sonu...

Bu tarih aynı zamanda penisilinin ağızdan alınabilen yeni ve güçlü formlarının eczane raflarında yer alma tarihidir. Yine penisiline göre alerji riski çok düşük olup hem hap hem de iğne formları olan, etkisi penisiline benzer sefalosporin tarihidir.

Kamusal sağlık hizmetlerinin ulaşamadığı yer ve durumlarda halkın içinde doğal sağlık neferleri idi onlar: İğneci Hayriye teyze, Sıhhiyeciler Ali, Hastabakıcı Mehmet Efendi ve cümle eczacı kalfaları, çıraqları... İsimleri değişse de onların, rol ve saygınlıkları aynı idi.

Yaşı elli yılları aşmış da on gün boyunca kalçadan penisilin iğnesi yapılmayan yok gibidir. Hatta bazıları çocukluktan yirmili yaşlara kadar her ay penisilin iğnesi ile kūr almıştıdır. O yıllar halk arasındaki adı ile kalp romatizması yılları idi. Tedavi edilmemiş bazı bakteriyel boğaz enfeksiyonları neticesi önce eklem romatizmasına yakalanıp sonrasında kalbin tutulmasından kurtulmanın penisilin iğnesi dışında bir kurtuluşu yoktu. Hani soğukta kolayca donan, iğneci yavaşça eğer kalçaya ulaşmıyorsa kadar iğne deliğinden geçmeyecek kadar katlaşan, yapıldıktan sonra beş dakika ağrıdan kıpırdamadığımız o iğneler!

Günümüz orta ve üst yaş için hâlâ süregelen iğne fobisi boşuna değil! Onlara penisilin kuşağı da diyebiliriz. Aynı zamanda çiçek aşısı kuşağıdır onlar. Sol ön kolda küçük bir para büyüklüğündeki çiçek aşısı izi kuşaklarını ele verir.

Çocukluğundaki bazı evlerin önünden geçerken, hâlâ onları penisilin ve kaynatılmış iğne kokusu ile hatırlayanların, halkın içinden o gönüllü sağlık neferlerine bir şükran borcu var.

Her ne kadar zaman içinde iğnecilik ek işe dönüşse de ekseriyeti gönül insanı idi. ‘Paran yoksa iğne yok’ demezler, kah her gün evinize gelip kah günün yirmi dört saati kendi evlerini size açarlardı.

Üstelik şimdi ki gibi şipşak değildi işleri. Önce bir ispiro ocağı üzerinde metal kutuya su ekler, metal iğne ve cam enjektörleri uzunca kaynatırlardı. Soğumasını beklerken güzel sohbetleri ile umut verirdi. Odalardan sokaklara taşan o kaynatılmış enjektör ve penisilin kokuları şimdi yok.

Hafızasız toplum kılınmasıydı eğer, kentlerin eski mahallelerinde onların adını yaşıyan tabelalar, heykeller ile karşılaşırdık.

Bakalım yeni dönem olası hekim belediye başkanları, rant ile anılan kent imarlarını nöromimari biliminin gerekleri ile dönüştürebilecek mi?

Sağlıcakla kalın.

Madenci şirketten
üretici köylüye dava

DENİZLİ’nin Tavas ilçesindeki Avdan köyünde, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile tarım arazilerine kömür madeni için acele kamulaştırma kararına karşı çıkan 75 yaşındaki Hatice Kocabaş yargılanıyor.

14 Ocak 2022’de çıkan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile tarım arazilerine kömür madeni için acele kamulaştırma yapılmıştı. Karara karşı Avdan köylüleri, “Biz kömür değil, yaşamak ve üretmek istiyoruz” diyerek tepki göstermişlerdi. Kararın ardından kendi tarlasına ekin ekme için maden şirketinden izin alan Hatice Koçabaş, izinin ardından tarlasına ekin ekmiş ancak bir süre sonra maden şirketinin kepçe ve kamyonları, tarlaya girmeye çalışmış, Hatice Kocabaş ise itiraz etmişti. İtirazlar üzerine tarlaya gelen mühendisler ile Hatice Kocabaş arasında çıkan tartışmanın ardından mühendisler Hatice Kocabaş tarafından darp edildiğini söyleyerek dava açtılar. Hatice Kocabaş’ın davası 5 Mart 2024 Salı günü, saat 09:50’de Tavas Asliye Ceza Mahkemesi’nde görülecek. (HABER MERKEZİ)

Fotoğraf: İkizköy Çevre Komitesi

GÜNLÜK

4 Mart 2024 Pazartesi / Sayı: 8214

evrensel

Günlük Yaygın
Sürelî Gazete

Bülten Basın Yayın Reklamcılık
Tic. Ltd. Şti. Adına Sahibi:
Kürşat Yılmaz
Genel Yayın Yönetmeni:
Hakkı Özdal

Yazı İşleri Müdürü:
İsmail Muzaffer ÖzkurtSorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Gökrem KınacıHaber Müdürü:
İsmail Cem Şimşek

Yönetim Yeri: Adres: Mehmet Akif Ersoy Cad. Mehmet Çıbbıkcı İş Merkezi No: 2 K: 2 İşyeri No: 21 Şirinevler/B.Evler-İSTANBUL Tel: 0212 909 48 01 Fax: 0212 654 15 04 **Dağıtım:** Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş. Banka Hesap No: Bülten Basın Yayın Reklamcılık Tic. Ltd. Şti. **TEB Yeşilköy Şubesi IBAN:** TR83 0003 2000 0540 0000 2600 57

Ankara: (Birkan Bulut) Karanfil Sokak, No: 11/16 Kızılay Tel: (0312) 4194480 Faks: 4194483 **İzmir:** (Özer Akdemir) Oğuzlar Mah. Gaziler cad. No: 133 D:701 Kapılar Tel: (0232) 4457020 Faks: 4845755 **Adana:** Cemal Gürsel Caddesi Ali Hikmet İş Hanı Kat:2 No: Tel-Faks: (0322) 3631016 **Almanya/Köln:** (Serdar Derventli) Tel: (0049) 2215108970-71 / 2219131271 Faks: 2219131269 **Fransa/Paris:** (Yıldız Eren) Tel: (0033) 148240473 Faks: 142469227 **İngiltere:** Tel: (0044) 2072758440 Faks: (0044) 2072757245 **İstanbul Baskı:** Kuzey Veb Ofset San. Tic. Ltd. Şti Tayakadın Mah. Yassıören Cad. No:75/1 Arnavutköy/İstanbul Tel: 0212 682 61 62 **Adana Baskı:** Arslan Güneydoğu Gazetecilik, Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Yeni Doğan Mh. 2108 Sk. No: 18/A Yüreğir/ADANA **Ankara Baskı:** Arslan Güneydoğu Gazetecilik, Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Saray Osmangazi Mh. Sütcü Imam Sk. 2108 Sk. No: 33 Pürsakar/ANKARA **İzmir Baskı:** Arslan Güneydoğu Gazetecilik, Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Metal İşleri San. Sıt. 2. Cadde No.93 Kısıkköy, Menderes/İzmir

günlük **evrensel**’i bayinizde bulamıyorsanız

Bayinin unvanını ve bayilik numarasını
dağıtım servisimize bildirin,
gazetenizi bayinize ulaştıralım.

0 212 909 48 01

dagitim@evrensel.net

KISA... KISA

Otobüste
uyuşturucu
bulundu

Fotoğraf: DHA

SAMSUN'da yolcu otobüsü ile uyuşturucu taşınacağı bilgisine ulaşıldı. Durdurulan yolcu otobüsünde nar-kotik köpeği Çakır ile yapılan aramada, S.A'ya ait çantada peçeteye emdirilmiş 2 bin içimlik bonzai ele geçirildi. Gözaltına alınan S.A. 'Uyuşturucu madde ticareti yapmak' suçundan tutuklandı. (**SAMSUN**)

Otomobil
tırar
çarptı

KONYA'nın Kulu ilçesinde saat 09.00 sıralarında Konya-Ankara kara yolunda kaza meydana geldi. Muhammet Emin Güntürk yönetimindeki otomobil, Özcan Dinç'in kullandığı tıra arkadan çarptı. Ağır yaralanan Güntürk, Kulu Devlet Hastanesine kaldırıldı. Hayati tehlikesi bulunan Güntürk, ardından ambulans helikopter ile Konya'daki bir hastaneye sevk edildi. Kaza ile ilgili soruşturma başlatıldı. (**KONYA**)

Tartışıp
ateş
açtı

Fotoğraf: DHA

BAKIRKÖY'de iddiaya göre sabah saatlerinde oto yıkama çalışanlarıyla bir kişi arasında tartışma çıktı. Tartışma sonrasında olay yerinden ayrılan şüpheli, akşam saatlerinde tekrar oto yıkamacıya gelerek silahla rastgele ateş etmeye başladı. Şüpheli saldırının ardından olay yerinden kaçarken, ateş ettiği silahı da attı. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı. Polis, şüpheliyi yakalamak için çalışma başlattı. (**İSTANBUL**)

Urfa'da
arsa
kavgası

TARLADA çalışan Kenan Oktay ile oğlu Mahmut Oktay, yanlarına gelen ve aralarında arazi anlaşmazlığı bulunan Müslüm D, Mustafa D. ve Yeni Akpınar Mahalle Muhtarı Abdulkadir D. ile tartışmaya başladı. Tartışmanın büyümesi ile Kenan Oktay ile oğlu Mahmut Oktay, tabanca ile vurularak yaralandı. Jandarma kaçan şüphelileri yakalamak için çalışma başlattı. (**URFA**)

İSTANBUL'DA KADINLAR HAKLARI, HAYATLARI İÇİN SOKAKTA
'Ellerimiz kavuştukca umut da
bizim mücadeleye de bizim'

Fotoğraf: Eylem Nazlier/Evrensel

İstanbul Kadıköy'de 8 Mart Kadın Platformunun "Yoksulluğa, şiddete, sömürüye, savaşa karşı mücadelemiz var" çağrısıyla kadın buluşması gerçekleştirildi. Kadınlar "Geceleri de sokakları da meydanları da terk etmiyoruz", "Yaşasın kadın dayanışması" "Kadınlar artık susmayacaklar" sloganlarıyla alanda buluştu. Basın açıklaması öncesinde kürsüden, öldürülen kadınların isimleri okundu. Kadınlar isimlerin ardından "burada" diye slogan attı.

'HAKLARIMIZA
SALDIRANLAR
CİNAYETLERE SUS PUS'

Ortak açıklamayı Şenay Kumuz okudu. Kumuz, 8 Mart'ın ilan edilmesinin üzerinden geçen yüzyı aşkın yıla rağmen kadınların yaşam koşullarının değişmediğine dikkat çekerek, dünyanın her yerinde kadınların mücadeleye ettiğini söyledi. Kadınların, çocukların yaşama hakkının göz ardı ederek ailenin kutsallaştırıldığını ifade eden Kumuz, "Kadınlar o ailelerin içerisinde en yakınları tarafından öldürülüyor. Gerici politikalarıyla kazanılmış tüm haklarımızı elimizden almak için tüm mekanizmaları devreye sokuyorlar. Boşanma hakkımıza, nafaka hakkımıza gözlerini dikeyyorlar. Kadın düşmanı politikalarıyla hayatlarımızı karartmaya devam ediyorlar. 6284 tartışmaya açıldıkça failer cesaret buluyor, kadın cinayetleri artıyor. İki günde 8 kadın; boşandığı erkek, babası ve de boşanmak istediği erkekler tarafından öldürüldü. Haklarımız saldırılar bu cinayetlere sus pus!" dedi. (**İSTANBUL/EVERENSEL**)

SÖMÜRÜYE KARŞI
KADINLAR DİRENİŞTE

KUMUZ, AKP-MHP iktidarının kadınları daha da ucuz iş gücü haline getirmesine ve bunların "aile ve iş yaşantısının uyumlu hale getirilmesi" olarak meşrulaştırmaya çalışmasına dikkat çekti. "Kutsal aile"nin kadınların ekonomik sömürüsü için kullanıldığını vurgulayan Kumuz, işçi ve emekçi kadınların örgütlediği direnişleri selamladı. Ardından sahneye Sputnik grevinden Günce Nur İnce çıktı. İnce, "Sadece bir gazetecinin talepleri için alanda olmadığımızı, eşitsizlik ve haksızlıktan doğan mücadelelerin bir parçası olduğumuzu fark ettik. En çetin savaşı veren biz kadınlar için burada olmak bize güç ve umut veriyor. Sesimizi her duyduğumuzda inanyorum ki dünya değişmeye bir adım daha yaklaşacak. Bu mücadele sürecinde hiçbir zorluk, dayanışma ve kararlılıkla kadınların üstesinden gelemeyeceği kadar büyük değil" diye konuştu.

KADINLARA VE LGBTİ'LERE
BASKIYA KARŞI BERABERİZ

KUMUZ sözlerini şöyle bitirdi: "Kadın ve halk düşmanı AKP başta LGBTİ'lara yönelik şiddet ve her türlü saldırıyı doğrudan örgütüyor. Kadınların hayatlarını aile ve erkeğe bağlamanın ifadesi olan "kutsal aile", LGBTİ+ların eşit yaşama hakkına yönelik saldırının da doğrudan ifadesi oluyor. LGBTİ'lara yönelik şiddet ve cinsel saldırılar hızla artıyor. Ancak eşit ve özgür bir hayat için sözümüzü söylemekten vazgeçmeyeceğiz! Yoksulluğa, erkek şiddetine, savaşa, emek sömürüsüne karşı sokakları terk etmeyeceğiz! Haklarımız, hayatlarımız için mücadelemizi büyüteceğiz. Tüm saldırılar karşısında mücadelemiz var."

GÜVENLİ KAMPÜS,
EŞİT YURTLAR,
BİLİMSEL EĞİTİM

DEVLET yurtlarında kalan üniversiteli kadınlar ve LGBTİ'lerin parasız, bilimsel eğitim talepleri için şiddete ve eşitsizliğe karşı da mücadele etmek zorunda kaldığına dikkat çeken Kumuz, KYK yurundaki asansörün düşmesi sonucu hayatını kaybeden Zeren Ertaş'ı ve tarikat yurtlarındaki şiddet nedeniyle yaşamına son veren Enes Karay'ı hatırlattı. Gençlerin temel ihtiyaçları yerine Diyanet İşleri Başkanlığına aktarılan bütçeye ve ÇEDES protokolüne

Fotoğraf: Evrensel

dikkat çeken Kumuz sahneye Zeren Ertaş eylemlerine katıldığı için yurttan atılan Aynur Moran'ı çağırdı. Moran, yemekhane zamları, kayyumların keyfi uygulamaları ve niteliksiz barınma koşullarıyla karşı karşıya kaldıklarını ifade etti. Moran, "Kampüslerimizi bizler için güvensiz alanlar haline getirmeye çalışan kayyumlara karşı mücadeleyi büyütmekten geri durmuyoruz. Üniversiteli kadınların ve LGBTİ+'ların isyanı, disiplin soruşturmalarıyla engellemelerle ve baskılarla dindirilemez. Nitelikli barınma, beslenme ve ulaşım hakkımızı istiyoruz.

İşsiz yurt yollarında tacizi uğramayı, arkadaşlarımızın ölmesini kabul etmiyoruz. Fahış kira fiyatları nedeniyle kalamadığımız için tarikat cemaat yurtlarına mahkum edilmeyi kabul etmiyoruz. Kaldığımız KYK yurtlarında niteliksiz koşullarda yaşamayı kabul etmiyoruz" diye konuştu.

SAVAŞTA EN ÇOK
KADINLAR
KAYBEDİYOR

BÖLGEDE ve Ortadoğu'da sömürgeci devletler tarafından körüklenen savaşların kadınların yaşamlarını hedef aldığını anlatan Ku-

muz, "Tüm dünyada savaşa ve işgale karşı olmanın işkenceyle, cezaıyla, tutuklanmayla, susturulma baskısıyla karşılanıyor. Silah ticareti ile patronların kasaları dolduruluyor. Savaşın sonuçlarından en çok kadınlar ve çocuklar etkileniyor, yoksul halkın çocukları katlediliyor. Savaşın en çok kaybettirdiklerinin kadınlar olduğunu biliyoruz, o kadınları tanıyoruz" dedi. Kumuz'un sözlerinin ardından barış annesi Rewşan konuştu, barış çağrısı yaptı.

DEPREM BÖLGESİNDE
KADINLAR İHTİYAÇLARINA
ULAŞAMIYOR

DEPREM bölgesinde sorunların devam ettiğini ifade eden Kumuz, "Hâlâ deprem bölgesinde şiddete uğrayan kadınların yargı kurumlarına ve adalete erişimi yok. Devlet, en temel ihtiyaçları dahi karşılayamıyor" dedi. Kadınların depremin bir felaket haline gelmesinin sorumlularını ve insanları terk edenleri tanıdığını

ifade eden Kumuz, "Deprem olduğunda Çevre ve Şehircilik Bakanı olan, ilçe katliamını onaylayan Murat Kurum İstanbul'a belediye başkan adayı oluyor" ifadelerini kullandı. Afet için Feminist Dayanışma'dan Selin Top söz aldı: "Yerel seçim deprem bölgesinin rantını kapma mücadelesine dönmüşken, iktidar bir senenin sonunda 'Bize oy vermeyenlerin sonu bu olur' demekten utanmadı. Bu coğrafyada savaş, afet gibi deneyimlerimizden iyi bildiğimiz üzere bu tür kriz dönemler, kadınların ve LGBTİ+'ların patriyarkal sistemde maruz bıraktığı eşitsizlikleri, ayrımcılığı derinleştiren dönemler."

'KAYBEDİLENLER İÇİN HESAP SORACAĞIZ'

MÜCADELE eden kadınlara gözdağı verildiğini söyleyen Kumuz, "Geçtiğimiz günlerde yol arkadaşlarımız Tanya Kara, Meliha Kayacı siyasi tutuklara görüşçü olduğu için tutuklandı. Katilleri değil mücadelemizi engellemeye çalışanlara karşı tutsaklara da sahip çıkacağız" dedi. Kumuz, Cumartesi Annelerinin de baskıya maruz kaldığını hatırlatarak sözü

Cumartesi Annelerinden Besna Tosun'a bıraktı. Tosun şöyle konuştu: "Hangi tarihte yaşamış olursanız olsun gözaltında kaybedilen kadınlar gerçeği ile yüzleşmek, cezasızlığı sonlandırmak ve sorumluların yargı önünde hesap vermesini sağlamak iktidarı görevidir. Kadınları katledenleri, kaybedenleri cezasızlık politikalarıyla ödüllendirenler, en temel hakları için mücadele eden binlerce cezalandırmak istiyorlar. 29 yılla sizleri kararlılığımızla söylüyoruz: Kaç yıl geçerse geçsin ve bedeli ne olursa olsun gözaltında kaybedilen sevdiklerimizi aramaktan ve onları kaybedenlerden hesap sormaktan vazgeçmeyeceğiz."

KADINLAR KATLEDİLEN
SEVİLAY İÇİN SOKAKTA'Daha ne
kadar sessiz
kalabiliriz?'

İSTANBUL Pendik'te Esenyali Kadın Dayanışma Derneği, mahallelerinde boşandığı erkek tarafından katledilen Sevilay Karlı için eylem düzenledi. Güzelvalli Atatürk heykeli önünde gerçekleşen basın açıklamasında "Boşanmayı değil cinayeti engelle", "Susmuyoruz, korkmuyoruz, itaat etmiyoruz" sloganları atıldı.

Basın açıklaması öncesinde konuşan dernek başkanı Adile Doğan, "Katledilen 8 kadının ardından Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız çıktı dedi ki 'Kadınlarımız çok mutlu, özgür.' O kadar özgürüz ki Sevilay'ın kani hala orada. Sevilay'ın kani bile yikanmadı. Bu mahallede iki ayda iki kadın katledildi. Bir tanesi boynundaki altın kolyeyle alınan silahla katledildi, ikincisi de Sevilay oldu. Biz daha ne kadar sessiz kalacağız?" dedi. Seçimler yaklaşırken kadınlara dair vaatlerle oy toplandığını söyleyen Doğan, kitleye "Oy verecek miyiz?" diye sordu, kadınlar "Hayır" diyerek yanıtladı.

'İKTİDAR CİNAYETLERE SEVİRCİ'

Basın açıklamasını dernek adına Fatma Kurum okudu. 8 Mart'a sayılı günler kala farklı şehirlerde erkekler tarafından katledilen 8 kadını hatırlatarak ve anarak söze başladı: "Kadınların şiddet döngüsünden kurtulabilmeleri için gerekli önlemleri almayan can güvenliği sağlayamayan yetkililerin tek gündemi seçimler. Kadına yönelik şiddeti önleyecek politikalar geliştirmeyen iktidar, şiddeti soruşturmada etkisiz kalan, faileri aklayan yargı kararları katilleri cesaretlendiriyor. Kadınların ve çocukların şiddete karşı korumak yaşam hakkını güvence altına almak, iş ve istihdam güvencesi, barınma, ücretsiz ve nitelikli çocuk bakımı, hızlı ve etkin yargı süreçleri, yerinde ve yerel sosyal hizmetler gibi acil ihtiyaçların karşılanması konusunda sorumlu olan devlet bu sorumluluklarını yerine getirmelidir. Esenyali Kadın Dayanışma Derneği olarak kadına yönelik şiddete karşı koruyan yasalar etkin bir şekilde uygulanana kadar mücadele etmeye devam edeceğiz" dedi.

'YASIMIZI TUTACAK HALDE DEĞİLİZ'

Katledilen Sevilay Karlı'nın akrabası Neşe Aksoy da açıklama öncesinde söz aldı. Karlı'nın boşandığı kocası tarafından 26 Şubat sabahı işyerine giderken katledildiğini hatırlatan Aksoy, "Tıpkı diğer katledilen kadınlar gibi, defalarca şiddete uğradı. Sevilay da 6 ay önce boşandı. Suç duyurusunda bulundu, savcılığa şikayetlerde bulundu, ölüm tehditleri aldığını söyledi. Ama maalesef Sevilay'ı ne yargı ne devlet korudu. Sevilay diğer kadınlar gibi katledildi" dedi. Bugün eylemde Sevilay için işyanda olduğunu söyleyen Aksoy, "Yasımızı tutacak halde değiliz. Her geçen gün yasalar kadınlardan yana olmak yerine faileri aklıyor, onlara tahrik ve indirim cezaları sağlıyor. Buna karşı meydanlarda bir araya gelip sesimizi daha yüksek duyurmak için mücadele yolunu seçtik. Burada Sevilay ve diğer kadınlar için varım. Mücadelemizi çoğaltmayı talep ediyorum. Kadınları korumayan hiçbir partiye oy vermeyenizi, şiddet karşısında susmamanızı, ses çıkarmanızı, kız kardeşlerimize omuz vermenizi istiyorum" diyerek tüm kadınların mücadeleye çağrısı yaptı. (**İSTANBUL/EVERENSEL**)

Fotoğraf: Evrensel

MEVİSMLİK TARIM İŞÇİSİ KADINLARIN MESAİSİ BİTMİYOR

Evde de tarlada da bütün yük kadınların üstünde

Yürsa BATIHAN

Sabahın 04.30'unda hazırlanarak, işçileri bahçeye götürecek aracı beklemek için karanlık ve ıssız olan sokağa çıkıyor. Yarım saat sonra ancak gelen minibüste kadınlar arka, erkekler ön koltuklarda oturarak, yola koyuluyor. Saat 06.30'da vardığımız tarlada ise erkekler kahvaltının hazırlanmasını beklerken, apar topar araçtan inen kadınları kahvaltı telaşı sarıyor. İlk olarak kahvaltı sofrasını hazırlayan kadınlar, daha sonra sofrayı toplayıp, bulaşıkları yıkarken, erkekler çekildikleri köşede mesainin başlamasını bekliyor. Saat 07.30'da başlayan mesai ile birlikte çoğu 18 yaşından küçük kız çocukları ve kadınlar, ağaçların eteklerindeki portakalları makasla keserken, kasaların dizildiği tezgahın başına geçen kadınlar ise taşınan portakalları eleyerek, kasalara dolduruyor.

OKUL YILLARI İŞÇİLİKTEN DAHA AZ

Tüm bu olup bitenler sırasında 21 yaşındaki Zehra Ertem ile tanışıyoruz. 9 yıldır tarım işçiliği yapan Ertem'in okul yılları işçilik yıllarından daha az sürmüştü. Ortaokuldan sonra eğitim hayatının bittiğini belirten Ertem, bir kadın olarak dünyaya gelmenin zorluklarını şöyle anlatıyor: "Evde ayrı bahçede ayrı iş. Saat 04.30'da kalkıyor, 05.00'te evden çıkıyoruz. Saat 06.30'da vardığımız bahçede ilk olarak kahvaltı sofrasını kurup, kaldırıyoruz. Saat 07.30 gibi de işbaşı yapılıyor. Öğlen saat 12.00'de yine sofa kuruluyor. Akşam bahçeden eve gittiğimizde iş devam ediyor. Aynı şekilde sofrayı kur, kaldır, temizlik yap, bulaşıkları yıka, çamaşırları as, anlayacağınız yine aynı. Erkekler hiçbir iş yapmıyor, bütün zorluk evde olduğu gibi tarlada da bize düşüyor."

EN BÜYÜK SORUN HİJYEN

Sıklıkla gündeme gelen işçi kazaları

ve ölümlere değinen Ertem, daha önce bir trafik kazasında yaralandığını ve 10 gün evde tedavi gördüğünü söylüyor. Ertem, bu esnada hiçbir desteğin sağlanmadığını dile getiriyor.

Özellikle en çok regl döneminde zorlandıklarını, en büyük ihtiyacının ise hijyen olduğunu kaydeden Ertem, "Dışarıya (tualete) çıkamıyoruz, lavabo zaten yok. Elimizden geldiği kadar hijyenik olmaya çalışsak da ortam buna müsait değil. Bazen pedlerimizi eve gidene kadar değiştiremediğimiz oluyor. Bu soruna çözüm bulunmasını istiyoruz. Devletin buna çözüm bulması gerekiyordu ancak hiçbir desteğini göremedik. Devlet zaten kadınları görmüyor, hele ki tarım işçisi kadın olduğunda görünürlüğü iyice azalıyor. Yardım edebilirler mi, tabii ki edebilirler ama etmiyorlar" diyor.

LAVABO YOK

Van'dan Mersin'e gelen 21 yaşındaki Bahar Barış, bahçe ve tarlalarda en çok kadınların yorulduğunu söylüyor.

Türkiye'nin tarım alanında en verimli bölgelerinden biri olan Çukurova bölgesinde mevsimlik tarım işçileri güvencesiz koşullarda ve düşük yevmiyelerle çalışıyor. Her alanda olduğu gibi tarım alanında da yoksulluğun ve eşitsizliğin en derinini ise yine kadınlar yaşıyor.

'REGL DÖNEMLERİ ZORLUYOR'

BAHAR Barış'ın 23 yaşındaki ablası Pınar Barış da tarım işçisi kadınların yaşadığı sorunların çözümüne tepkili. Barış şunları söylüyor: "Gereksinimleri karşılamak zor ama bir çözüm bulamıyoruz. Bulması gerekenler de biz değil. Regl olduğunda 'İşe gelmiyorum' diyemiyorsun. Çok zorlandığımızda 'Hastayım gelemiyorum' diyebiliriz. Tuvalet en büyük sorun. Talep ettik ancak bir yanıt alamadık. Bazı kadınların ailesi burada değil. Eve gidip yemek yapmak, sonra işe gelip çalışmak zorunda kalıyorlar. Erkeklerle aynı işi yapmamıza rağmen evde de biz çalışıyoruz. Bu adil değil."

Mersin'e geldiklerinde toplu bir kira ödemesi yaptıklarını belirten Barış, iş yerine borçlandıkları için de var olan döngüde çalışmak zorunda kaldıklarını dile getiriyor. Kadın olmaktan dolayı yaşadıkları sorunlara değinen Barış, "Regl döneminde erkeklere açıklama yapamadığımız için zorluk çekiyoruz. Artık alıştığımız için de bir şey diyemiyoruz. Lavabo olsaydı iyi olurdu çünkü tek başına tualete gidemiyor, müsait alan bulamıyoruz. Tabii her işin zorluğu var ama insan alışıyor" diyor. Günün ardından yeniden minibüse binerek, eve doğru yola koyuluyoruz. Ancak kadınların mesaisi burada son bulmuyor, evde aynı döngü devam ediyor... (Mersin/MA)

Saat 07.30'da başlayan mesai ile birlikte çoğu 18 yaşından küçük kız çocukları ve kadınlar, ağaçların eteklerindeki portakalları makasla kesiyor. (Fotoğraflar: MA)

TMMOB Kocaeli İl Koordinasyon Kurulu İzmit İnsan Hakları Parkı'nda basın açıklaması yaptı. (Fotoğraf: Evrensel)

İş cinayetlerini mücadeleyle durduracağız

TMMOB Kocaeli İl Koordinasyon Kurulu 3 Mart İş Cinayetleriyle Mücadele Günü'nde İzmit İnsan Hakları Parkı'nda basın açıklaması gerçekleştirdi. İş cinayetlerini durdurmanın yegane yolunun emek ve meslek örgütlerinin birlikte mücadele etmesi olduğunun vurgulandığı açıklamada, "Yeni cinayetler yaşanmaması için hiçbir iş cinayetini unutmayacağız" ifadeleri ne yer verildi.

Zonguldak Közlü'deki kömür ocağında 3 Mart 1992 tarihinde meydana gelen ve 263 emekçinin hayatını kaybettiği grizu patlamasının anısına İzmit İnsan Hakları Parkı'nda bir araya gelen Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Kocaeli İl Koordinasyon Kurulu üyeleri iş cinayetlerine karşı eylem yaptı. Gerçekleşen eylemde basın açıklamasını TMMOB Kocaeli İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Mehmet Ali Elma okudu. Elma, iş cinayetlerinin sorumlularının affedilmeyeceğini söyleyerek bir gün çalışan hayatların ve emek sömürsünün hesabını soracaklarını belirtti.

'İŞ CİNAYETLERİ RUTİN HALİNE GELDİ'

İşçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini maliyet olarak gören patronların, iş cinayetlerini kader diye dayatanla-

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin verilerine göre 2023'te 1932 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetti.

rın cinayetlerin sorumluları olduğunu ifade eden Elma "Sermaye sınıfının temsilcisi siyasi iktidar, her iş cinayetinin ardından; 'Kader, fitrat, kader planı, acı çekmeden güzel öldüler, bu mesleğin kaderinde var' şeklinde açıklama yapmayı uygun gördü. Çünkü ölenler ne kendi evlatları ne de yakınıydı. Onların insan ve insan emeğine karşı kayıtsız tutumları iş cinayetlerini her geçen gün artırıyor" dedi. Her gün 5 emekçinin iş cinayetlerinde hayatını kaybettiğini anlatan Elma "Yıllardır iş cinayetleri bir rutin haline geldi. 2023 yılı 3 Mart tarihinden bu yana 1860 emekçi, sekiz aydır Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan döneminde ise 1300 emekçi iş cinayetlerinde can verdi. 3 Şubat 2024 tarihinde işçi katliamlarına bir yenisi daha eklendi. İliç'te 9 işçi hayatını kaybetti" dedi.

Meslek hastalıklarının iş cinayeti

kapsamında sayılmadığını hatırlatan Elma, "Uluslararası Çalışma Örgütüne göre, meslek hastalıklarına bağlı ölümler, iş cinayetlerinin 6 katından fazladır. SGK'nın 2022 verilerine göre, ülkemizde 589 bin iş kazası meydana gelmiş, 953 meslek hastalığı tespit edilmiştir. İş kazalarından kayıt altına alınabilen ölüm sayısı 1517 iken meslek hastalıkları kaynaklı ölüm sayısı ise 8'dir. Bu sayılar gösteriyor ki; ülkemizde yılda en az 200-300 bin meslek hastalığı ve meslek hastalıklarından kaynaklanan 9 bin ölüm gizlenmiştir" diye konuştu.

'MESEM UCUZ İŞÇİLİK PROJESİDİR'

İş cinayetlerinde her yaştan emekçinin yaşamını yitirdiğine dikkat çeken Elma "MESEM kapsamında 1 gün okulda, 4 gün iş yerinde eğitimi alan öğrencilerin de iş yerlerinde yaşamını kaybettiği haberlerine rastlamaktayız. Arda Tonbul, Ulaş Dumlulu, Zekai Dikici, Ömer Çakar, Ömer Girgin, Murat Can Eryılmaz MESEM adı altında çalıştırılarak iş yerlerinde ölüme gönderilen çocuklardan bazıları... Açıkça ifade ediyoruz; MESEM bir eğitim projesi değildir, tamamen denetim dışı bırakılan ucuz çocuk işçilik projesidir" dedi. (Kocaeli/EVRENSEL)

Kütaş'ta sendikalaşan 14 işçi işten atıldı

Burak YILMAZ
Manisa

MANİSA'nın Turgutlu ilçesinde bulunan Kütaş Tarım Fabrikasında kötü çalışma koşulları ve düşük ücrete karşı sendikalaşan 14 işçi işten atıldı. İşçiler İş Kanunu'nun 18. maddesi (küçülme) gerekçe gösterilerek çıkarıldı.

Kütaş işçileri, asgari ücret düzeyinde ücretlerle çalıştıkları için ve iş yerindeki baskılardan dolayı Koop-İş'te örgütlenmeye başladıklarını ifade etti. Daha önce banka promosyonlarını alabilmek için ve çeşitli nedenlerle patronla görüşmeye çalıştıklarını da anlatan işçiler, banka promosyonlarını almak için sendikalaşmadan önce imza topladıklarını söyledi.

Fabrikada sendikandan gündem olmasıyla promosyonların 7 bin 500 liralık kısmının yatırıldığını dile getiren işçiler, birliklerini yasal bir zeminde de güvence altına almak istediklerini belirtti. İşçiler, "Yasal olan haklarımızı kullanmak isterken ise küçülme bahanesiyle işten atıldık. Bunların yaptıkları yasal mı peki?" diye sordu.

SOSYAL HAK BİR ERZAK KOLİSİNDEN İBARET

Patronun sendikalı işçileri bölmek için usta işçilere fazladan ödeme yaptığı anlatılan işçiler, "Ustaların sendikal örgütlenmeye devam ettiğini görünce onları da atılıyor" dedi.

Ada çayı, biberiye, kekik gibi ürünleri yurt dışına ihraç eden firmalarının bu alanda dünya birincisi olmakla övündüğünü ifade eden işçiler, "Dünya birincisi

firma ama işçisi asgari ücretle çalışıyor" dedi. Sosyal haklarının sadece üç ayda bir 1500-2 bin liralık erzak kolisiyle sınırlı olduğunu söyleyen işçiler, verilen ürünlerin kalitesiz olduğunu ifade etti. Üç ay boyunca bir gün bile devamsızlık yapsalar bu erzak kolisinin de verilmediğini dile getiren bir işçi, "Verilen yemekler de kötü. Benim yemeğimden üç defa kurt çıktı" dedi.

'BİZİ İNSAN OLARAK GÖRMÜYÖRLAR'

"İş yerinde 10 kişinin yapacağı işi 5 kişiye yaptırıyorlar" diyen işçiler, çay molalarının dahi olmadığını belirtti. Müdürlerinin işçilere karşı aşağılayıcı tavırlarının olduğunu ifade eden işçiler, ücretlere zam isteyince kendilerine

Fotoğraf: Google Street View

"Önce git kendini geliştir, sizler vizyonsuzsunuz, bu maaş size çok bile" gibi lafların söylendiğini aktardı. En çok yakındıklarını konulardan biri ise yöneticileri-

nin bu yaklaşımları olduğunu dile getiren işçiler, "İnsan olarak görmüyorlar bizi" dedi.

İş yerinde ortak ses yükseltince ücretlerde küçük artışlar yapıldığını vurgulayan işçiler, "Biz itiraz edene kadar asgari ücretin 1 lira üstünü alamadık. Bu da aslında bize doğru yolda olduğumuzu gösteriyor" diye konuştu.

Patronun sendikandan yetkisine ise henüz bir itiraz yapmadığını dile getiren işçiler, işten atılanların geri alınmasını ve fabrikada çalışmaya devam etmek istediklerini söyledi. İşçiler ayrıca sendikaları Koop-İş'in de bu süreçte arkalarında durmasını istedi.

İsrail'le ticaret tam gaz

İsrail'in Gazze'ye yönelik 150 gündür devam eden saldırılarında 30 binin üzerinde Filistinli hayatını kaybetti. İktidar ve patronlar İsrail'i sözde kınasa da İsrail'e yapılan ihracat 2024'te de tam gaz devam etti.

Murat UYSAL
İstanbul

İsrail'in 7 Ekim'de başlattığı Filistin'e yönelik saldırıları devam ediyor. Saldırlarda 30 binin üzerinde Filistinlinin hayatını kaybettiği söyleniyor. Türkiye'de iktidar ve iktidara yakın patronlar tarafından İsrail'in saldırılarını kınayan söylemler üretile de ticarette işler başka. Türkiye İhracatçılar Meclisinin verileri şubat 2024'te ihracatın 400 bin doları geçtiğini saldırıların başladığı ekim 2023'te dahi bu kadar ihracat yapılmadığını söylüyor. İsrail'le ticarete devam eden üyeleri hakkında süreç yürüteceğini söyleyen MÜSİAD ise sessizliğini koruyor.

İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırıları 7 Ekim'den bu yana ayırılmaz devam ediyor. Filistin Sağlık Örgütü'nün açıklamalarına göre 150 günde 30 binin üzerinde Filistinli hayatını kaybetti. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) yardımların çok sınırlı ulaştığı, İsraili güçlerin yardım bekleyen sivilleri hedef aldığı işgal altındaki Gazze Şeridi'nde çocukların açlıktan öldüğünü söylüyor.

TİCARET 2024'TE DE HIZ KESMEDEN DEVAM EDİYOR

Gazze'de bunlar yaşanırken Türkiye tarafında hamasi söylemlerin altı boş kaldı. TİM'in verilerine göre saldırıların başladığı ekim 2023'te 347 bin 868 dolar olan ihracat, kasım ayında 319 bin 207 dolara gerilerken aralık ayında ihracat 429 bin 182 dolarlık rekor bir seviyeye yükseldi. Ocak ayında kısmi bir gerileme yaşansa da 317 bin 719 dolarlık ihracat gerçekleştirildi. Bu kısmi gerilemeye dayanarak açıklamalar yapan iktidar kanadı ve ona yakın sermaye gruplarının "İsrail'le ticareti kesiyoruz" söylemleri havada kaldı. 2024 ocak ayında 317 bin 719 dolar olan ihracat şubat 2024'te yüzde 26 artarak 400 bin 362 dolara yükseldi. Saldırıların başladığı ekim ayında yapılan ihracattan dahi fazla olan şubat ayı ihracatı, iktidarın ve sermaye gruplarının İsrail ile ticarete hız kesmeden devam ettiğini gösteriyor.

Fotoğraf: Evrensel

MÜSİAD'DAN İSRAİL SESSİZLİĞİ

TÜRKİYE ile İsrail arasındaki ihracatın başını çelik sektöründe yapılan ihracat çekiyor. Öyle ki İsrail çelik ithalatının yüzde 65'ini Türkiye'den yapıyor. Türkiye'den İsrail'e en çok çelik ihracatı yapan patron ise MÜSİAD üyesi İÇDAŞ. Tepkiler üzerine açıklama yapmak zorunda kalan MÜSİAD, "Son günlerde de 'Birkaç üyemizin İsrail ile gerçekleştirdiği iddia edilen ticari faaliyetleri' gerekçe gösterilerek, kurumumuz ve tüm üyelerimiz töhmet altında bırakılmaktadır. Bu sebeple, kurumumuza ve tüm üyelerimize zan altında bırakan iddiaları tüzüğümüz doğrultusunda, titizlikle inceliyor ve kurum içi süreçlerimizi işletiyoruz. Süreçler tamamlandığında kamuoyuna bilgilendirme yapılacaktır" ifadelerini kullandı. MÜSİAD bu açıklamayı yaptığı tarihten 10 Şubat 2024'tü. O günden bugüne nasıl bir süreç yürütüldüğünü sormak isteyerek aradığımız MÜSİAD tarafı önce iletişimimizi alarak bize bilgi sağlanacağını söyledi. 1 hafta boyunca açıklama beklediğimiz MÜSİAD dönüş yapmayınca tekrar arayıp, daha önce aradığımızı iletişim bıraktığımızı ancak dönüş yapılmadığını, İsrail ile ticarete devam eden MÜSİAD üyelerine ilişkin nasıl bir süreç yürütüldüğünü tekrar sor-

duk. Bir süre bekletildikten sonra "Şu an bu konu hakkında bilgi verecek kimsede bağlayamıyorum" yanıtı aldık.

İsrail ile ticarete devam eden üyelerine ilişkin süreç başlatıldıklarını söyleyen MÜSİAD'ın sessizliği sürerken İÇDAŞ'ın İsrail'e gönderdiği çelikte nasıl bir değişim oldu? TİM verilerine göre ocak 2024'te 35 bin 2 dolar olan çelik ihracatı şubat 2024'te yüzde 10 artarak 38 bin 515 dolara çıktı. 2023 yılının aynı dönemine göre çelik ihracatında yarı yarıya bir düşüş olsa da toplam ihracatta böyle bir düşüşten söz etmek mümkün değil. 1 Ocak-28 Şubat 2023 döneminde 884 bin 378 dolar olan toplam ihracat sadece yüzde 18 düşerek 1 Ocak-29 Şubat 2024'te 718 bin 82 dolar oldu. Saldırıların başladığı 1 Ekim-30 Kasım döneminde dahi toplam ihracat 667 bin 75 dolar seviyesindeydi. Yani 2024 yılında toplam ihracat saldırıların başladığı dönemden dahi daha yüksek seyrediyor.

'İHRACAT LİSTESİNDEN ÇIKARDIK' ALDATMACASI

TİCARET Bakanlığı ocak ayında yaptığı açıklamayla İsrail'i "İhracatta hedef ülkeler listesi"nden çıkardığını açıklamış, iktidar kanadında bu açıklama "İhracat durduruldu" diye duyurulmuştu. Ancak durumun böyle olmadığı, 2024'te ihracatın artarak devam ettiği TİM verileriyle de ortaya çıktı. Bir ülkenin ihracatta hedef ülkeler listesinde olması o ülkeye ihracat yapan patronlara teşvik verilmesi anlamına geliyor. Bu da saldırıların başladığı ekim ayından ocak ayına kadar İsrail'e ihracat yapan patronlara bir de teşvik verildiği anlamına geliyor.

Diğer kalemlerde ne değişti?

İSRAİL meyve ve sebze ithalatının yarısını Türkiye ve Ürdün'den yapıyor. Türkiye'nin İsrail'e şubat 2023'te meyve ve sebze ihracatı 2 bin 186 dolar larken şubat 2024'te yüzde 140 artarak 5 bin 267 dolar oldu. Ocak 2024 ihracatı 3 bin 45 dolar seviyesindeydi. Ocaktan şubata meyve ve sebze ihracatında yüzde 70'in üzerinde artış gerçekleşti.

Açıklanan TİM verilerinde otomotiv endüstrisindeki artış da dikkat çekiyor. 2023 yılı şubat ayına kıyasla otomotiv endüstrisinde yüzde 41'lik ihracat artışı yaşanıyor. Ocak 2024'te 34 bin 793 dolar olan ihracat yüzde 67.5'lik artışla şubatta 58 bin 291 dolara çıktı.

1 Ocak-28 Şubat 2023 döneminden 1 Ocak-29 Şubat 2024'e çimento ihracatında yüzde 40.4'lük düşüş yaşansa da ocaktan bu yana ihracatta artış gözlemleniyor. Ocakta 20 bin 290 dolar olan çimento ihracatı şubatta yüzde 12.5'lik artışla 22 bin 818 dolar oluyor. İsraili kaynaklar tarafından yapılan açıklamalarda ise Türkiye'nin İsrail'in çimento ihtiyacının yüzde 95'ini karşıladığı söyleniyor.

Fotoğraf: Eylem Nazlier/Evrensel

Fotoğraf: Unsplash

İliçli işçiyi mezarsız bırakana AKP destekli yeni enerji tesisi

İliç'teki altın madeninde işçiler hâlâ toprak altında. İliç'in patronlarından Çalık Holding ise Türkmenistan'daki dev enerji yatırımı için gaza bastı. Türkiye'ye gelen Türkmenistan Halk Konseyi Başkanı ile önce Erdoğan, sonra Çalık patronu görüştü. Tesisin 2027'de açılması planlanıyor.

Berdimuhamedov Cumhurbaşkanı Erdoğan'a, doğum günü vesilesiyle "Türkmen Halkının Fahri Aksakalı" unvanı tevcih etti ve kaftan sundu.

İliç'te 9 işçinin can verdiği altın madeninin ortaklarından Türkiye sermayeli Çalık Holding Türkmenistan'da birçok büyük projenin hayata geçirilmesi üzerinde çalışıyor. İliç'te 9 işçi henüz toprak altından dahi çıkarılmamışken Çalık Holding, Türkmenistan'da enerji tesisi açacak.

Resmi bir kaynağa göre bu, Çalık Holding AŞ Yönetim Kurulu başkanı ile yapılan görüşmede söylendi. Ahmet Çalık ve Türkmenistan Halk Konseyi Başkanı Gurbanguly Berdimuhamedov Türkiye'ye çalışma ziyareti gerçekleştirdi.

Antalya Diplomatik Forumu oturum aralarında gerçekleşen görüşmede taraflar, holdingin desteğiyle ülkede yüksek teknolojiye sahip sağlık, sanayi ve enerji tesislerinin faaliyete geçirildiğini kaydetti.

Şirket Hazar Denizi'nin Türkmen bölümünde 1.574 MW'lık bir enerji

Fotoğraf: AA

santrali kurmayı planlıyor.

Ayrıca Gurbanguly Berdimuhamedov, Türk ortakların Türkmenistan ekonomisinin kilit sektörlerinin gelişimine yaptığı katkıyı son derece takdir etti.

ERDOĞAN İLE GÖRÜŞTÜ

Antalya'da devam eden 3'üncü Diplomasi Forumu'na katılan Türkmenistan Lideri Gurbanguly Berdimuhamedov, Türk şirketleri Çalık

Holdingin patronu Ahmet Çalık ve Rönesans Holdingin Yönetim Kurulu Başkanı Erman Ilıcak'la görüştü. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile görüşen Berdimuhamedov, sonrasında ise Orta Asya'da faaliyetleriyle öne çıkan iki Türk iş adamıyla ayrı ayrı görüşmelerde bulundu.

Türkmenistan'ın resmi internet sitesinden yapılan açıklamada Rönesans Holdingin "Türkmenistan ile

etkileşimi artırma arzusunu ve bunun için mevcut tecrübe ve potansiyeli sunmaya hazır olduğu" vurgulandı.

Görüşmede Çalık Holdingin, Hazar kıyısında kurulacak 1574 megavat kapasiteli kombine çevrim elektrik santralinin ise Türkmen elektrığının komşu ülkelere ve diğer ülkelere ihracatını artıracığı ifade edildi. (EKONOMİ SERVİSİ)

ÇALIK HOLDİNG AKP ELİYLE BÜYÜDÜ

ÇALIK Holding AKP iktidarı döneminin en hızlı yükselen gruplarından biri. Holding, özel-leştirme, TOKİ ihaleleri, yurt dışı anlaşmaları ve uygun kredi koşullarıyla enerjiden telekoma, finanstın tekstile, inşaatın medyaya kadar birçok sektörde hızla büyüdü. Yıllık faaliyet raporlarına göre Holding, 2012'den 2020'ye öz kaynaklarını yaklaşık dokuz kat artırdı ve 1 milyar 600 milyon liradan 13 milyar 900 milyon liraya çıkardı. Holdingin sahibi Ahmet Çalık ise Forbes'un 2021 listesinde 1.5 milyar dolarlık servetiyle dünyanın en zenginleri arasında 2035'inci sırada.

Çalık, Forbes Türkiye'nin 2020'de hazırladığı "En Zengin 100 Türk" listesinde 1.5 milyar dolarlık servetiyle 15. sırada yer alıyor.

Çalık Holdingin Pandora Belgeleri ile hesaplarında milyon dolarlar olan offshore firmaları ortaya çıkmıştı. Holding iktidara yakınlığıyla biliniyor.

DAMAT ALBAYRAK ÇALIK'A GENEL MÜDÜR OLARAK ATANMIŞTI

AKP'li yıllarda servetine servet katan Çalık Grubu, 2010 yılında Çalık Grubu şirketi DAPRAS, Ceyhan'da rafineri projesi için 14.8 milyarlık yatırıma teşvik belgesi aldı. Erdoğan'ın damadı Berat Albayrak 2007 yılında Çalık Holdinge genel müdür olarak atandı.

Emekliye bütçe yok sermayeye bol kepçe

**Birgül Kaya (emekli)
İzmir**

Merhaba arkadaşlar, merhaba kardeşler. Kütahya'da konuşan tek adam Recep Tayyip Erdoğan, emeklilere seyyanen zam tartışmalarına değinerek, emeklilere fazladan bir şey veremeyeceklerini, çünkü kaynağın, bütçede paranın olmadığını söyledi.

Eğer emeklilere seyyanen zam olarak 7 bin lira verilecek olsa ve 16 milyon emekli olduğunu kabul edersek, bunun bütçeye bir yıllık maliyeti 7 bin

lira çarpy 16 milyon kişi için 112 milyar lira, bu da 12 ay boyunca 1 trilyon 344 milyar lira olurdu. Erdoğan'da bu hesabı

yapmış ve kaynak olmadığını söylemekte.

Oysa bu kaynak yok, bütçede para yok meselesi değil, bir tercih meselesidir. Kaynakları kime harcadığının, bütçedeki parayı kime harcadığının meselesidir. Erdoğan, bütçede emeklilere ayrılacak bir kaynak olmadığını, bütçe imkanlarının buna yetmediğini söylerken yaptığı hesaplamadan çok daha fazlası sermayeye altın tepside sunuluyor. Çoğu sermaye kesiminden 2024 yılı bütçesinde alınmasından vazgeçilen vergi tutarı 2 trilyon lirayı aşılıyor. Şehir hastanesi, köprü, otoyol, havalimanı müteahhitlerine 150 milyar lira ödenecek. 2 trilyon 652 milyar TL'lik bütçe açığı öngörülen 2024 yılı bütçesinde faize 1 trilyon 254 milyar TL, güvenlik ve savunmaya 1 trilyon 133.5 milyar TL ödenek ayrılmıştır.

Yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi Erdoğan bir tercih yapmaktadır. Tercihi sermayeden yanadır. Kaynaklar kimi alınması gereken vergiden vazgeçilerek, kimi faiz vb. ödeyerek, kimi silahlanmaya yatırılarak sermayeye aktarmakta, emeklileri açığa

mahkum etmektedir.

Emeklilerin durumu böyledir de diğer işçilerin ve emekçilerin durumu çok mu farklıdır? Gazetemiz Evrensel'e de yansıdığı gibi kamu işçileri, sendikalarının tüm engellemelerine rağmen haftalardır çeşitli biçimlerde sesini duyurmaya çalışmakta, geçine-mediklerini söyleyerek ek zam istemektedirler.

Kadın-erkek, genç-yaşlı işçiler, emekçiler, emekliler, arkadaşlar, kardeşler, örgütlenmeliyiz. Bu sermaye iktidarına, bu zalim iktidara karşı ör-

gütlenmeliyiz. Ve mücadele etmeliyiz. Seçimlerde de işçilerden, emekçilerden, emeklilerden, tüm ezilenlerden bu tek adam yönetimine tek bir oy çıkarmamalı. Ancak bu yetmez. Asıl olarak fabrikalarda, iş yerlerimizde, mahallelerimizde, semtlerimizde, çeşitli emek ve meslek örgütlerinde bir araya gelerek, (tabii ki siyasi olarak da) örgütlenmeli ve mücadelemizi yükseltmeliyiz. Haklarımızı ve taleplerimizi ancak böyle elde edebiliriz. Bu zalim gidişata ancak böyle son verilebilir.

Emeklilikte rahat ederim dedim yine çalışıyorum

**Tekstil işçisi bir kadın
İstanbul**

Merhaba Evrensel okurları. Ben 48 yaşında bir kadın tekstil işçisiyim. Çiçeği burnunda emekli bir kadıyım. Hep dedim ki emekli olsam da çalışmak zorunda olmasam, ama nerede...

Daha fazla çalışmak zorunda kaldım. Biz emeklilere yapılan zamlarla o kadar kafamızı karıştırdılar ki. Kök maaş, yüzdelere

sonunda verilen emekli maaşları 10 bin TL oldu. Gel de şimdi çalış-

ma. Verilen maaşla ben nasıl geçineceğim? Her gün her şeye zam geliyorken yine çalışıyorum. İş yerinde yapılan zamlardan memnun muyuz? Tabii ki değiliz. Biz işçileri modern kölelere çevirmek istiyorlar. Sesinizi çıkarırsanız işsiz kalırsınız, zaten emeklisiniz, sizi hiçbir iş yeri almaz gibi söylemlerde bulunuyorlar.

Hiç de korkutamiyorlar işçileri. Son zamanlarda Türkiye'nin farklı bölgelerindeki fabrikalardan grev haberleri okuyoruz, duyuyoruz. Bu grevlerin dalga dalga yayılması patronları çok korkutuyor. Tek çözüm bilinçli işçi olmak ve örgütlenmektir.

Mürettebatı arayan ekipler ceset buldu

Fotoğraf: AA

'Batuhan A' adlı kargo gemisindeki kayıp mürettebatı arama çalışmalarının 18'inci gününde İmralı Adası açıklarında bir ceset bulundu.

Bursa'nın Karacabey ilçesi açıklarında İmralı Adası'nın güneybatısında su alarak batan geminin mürettebatından 2 kişinin cansız bedenlerine ulaşılmasının ardından kayıp Murat Altıntaş, Hasan Mehmet Uyanık, Murat Çalışkan ve Ahmet Atav'ı arama çalışmaları devam etti.

Arama çalışmalarının 18'inci gününde İmralı Adası açıklarında arama faaliyeti gerçekleştiren Sahil Güvenlik Komutanlığı ekipleri, su yüzeyinde bir kişinin cansız bedenine ulaştı. Ekiplerce bulunduğu yerden alınan ve kargo gemisindeki kayıp mürettebattan birine ait olabileceği değerlendirilen ceset, Karacabey Kurşunlu Sahili'ne çıkarılıp kimlik tespiti için Bursa Adli Tıp Kurumuna gönderilecek.

Bursa Valisi Mahmut Demirtaş, AA muhabirine, "Arama çalışmalarının sürdürüldüğü İmralı Adası açıklarında ekiplerce bir kişinin cansız bedenine ulaşıldı. Kimliği belirlenemeyen kişi Adli Tıp Kurumuna kaldırılacak. Alınacak olan DNA örneklerinin ardından kimlik bilgileri tespit edilecek" dedi.

Balikesir'in Marmara Adası'ndan 14 Şubat saat 20.30'da Bursa'nın Gemlik ilçesindeki Roda Limanına gitmek üzere 6 kişilik mürettebat ve 1250 ton mermer tozu yüküyle hareket eden 69 metre uzunluktaki 'Batuhan A' adlı kargo gemisi, kötü hava ve deniz şartları nedeniyle 15 Şubat'ta saat 06.20'de Karacabey ilçesi açıklarında batmıştı.

Kıydan 4 mil açıktaki 51 metre derinlikte denizin tabanına oturan kargo gemisinde görevli Kaptan Murat Altıntaş, İkinci Kaptan Hasan Mehmet Uyanık (69), Mühendis Murat Çalışkan (33), Yağcı Hüseyin Tutuk, Aşçı Zeynep Kılınc (33) ve Stajyer Ahmet Atav (22) kaybolmuştu.

Mürettebattan Zeynep Kılınc'ın cesedi 17 Şubat, gemi batmadan önce çektiği videoyu eşine gönderen Hüseyin Tutuk'un cesedi ise 20 Şubat'ta dalgıçlar tarafından geminin enkazından çıkarılmıştı. (Bursa/AA)

KISA... KISA

Yavaş:
Bu son
dönemim

Fotoğraf: AA

ANKARA Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, Sincan'da yaptığı konuşmada şimdiye kadar yapmak istedikleri projelerde engellendiklerini, belediye meclisinde 8 aydır bekleyen talepleri olduğunu söyledi. Yavaş, "Benim artık son dönemim, bir dönem daha yapıp bu hizmetleri Türkiye'ye Mansur Yavaş belediyeçiliğini öğretip bırakacağım" dedi. (ANKARA)

AKP
sınır
tanımıyor

Fotoğraf: @sahinharasari

AKP'nin Maltepe Belediye Başkan Adayı Kaşıkçı, Maltepe Üniversite Rektörü Edibe Sözen'i 'Ziyaret etmek' baha-nesiyle kampüste seçim çalışması yaptı. AKP'li adayın yanındakiler de seçim broşürü dağıttı. Rektör Prof. Dr. Edibe Sözen, AKP'liler seçim çalışması yaparken katılmasa da rektörlük önünde onlarla poz vermesi ihmal etmedi. (İSTANBUL)

Genç
Partiden
CHP desteği

GENÇ Partinin sosyal medya hesabından yapılan açıklamada, "Özel'in Türkiye ittifakı çağrısını olumlu karşıladığımızı ve 31 Mart yerel seçimlerinde tüm seçim çevrelerinde CHP adaylarını destekleyeceğimizi kamuoyunun bilgisine sunarız" denildi. Ardından CHP'den yapılan açıklamada, Genç Partiye teşekkür edildi. (ANKARA)

Kurum
ilçeleri
karıştırdı

Fotoğraf: AA

AKP'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Murat Kurum, mitingde Küçükçekmece ile Büyükçekmece'yi karıştırdı. Kurum Beykoz'un hangi yaka-da olduğunu karıştırmış ve katıldığı törende ne açılışı yaptığını da unutmuştu. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu Kurum'un gafflarına ilişkin "Atanmış, ithal ve acemi bir adaydır" dedi. (İSTANBUL)

'ARTIK İZİN BEKLEYEMEYİZ' DESELER DE...

'Gazze'de etkili duruş yok'

Kübra KIRIMLI
Ankara

İktidar Antalya'da ev sahipliği yaptığı 3. Diplomasi Forumunda Gazze'ye insani yardım için artık birilerinin iznini beklemek gerektiğini savundu. Ancak İsrail'i zor durumda bırakacak etkili adımlar 5 aydır atılmıyor. Siyaset Bilimci Erhan Keleşoğlu, "Yapılacak olan çok açıktır: İsrail ile olan ticaretin azaltılması için çok etkin tedbirler alabilirlerdi. İktidarın etkin bir karşı duruşunu görmedik" dedi.

Abluka altındaki Gazze'ye yönelik 5 aydır devam eden katliamlar, bu yıl üçüncüsü düzenlenen Antalya Diplomasi Forumunda gündem oldu. 148 ülkeden yaklaşık 4 bin 700 kişinin katılımıyla sona eren Diplomasi Forumunda, İsrail-Hamas arasındaki ateşkes görüşmeleri de ele alındı. Forumun kapanışında gazetecilerin sorularını yanıtlayan Fidan, İsrail'in saldırıları altındaki Gazze'de açlığın ve hastalığın kol gezdiğini, insani yardımların ulaştırılması için neler yapılabileceğinin, hangi tedbirlerin gündeme getirilebileceğinin ifade edildiğini anlattı. Fidan, "Bazı bakan arkadaşlarımızla yaptığım görüşmelerde artık uluslararası toplumun yerleşik ifade edilen şu andaki uygulamaları bir kenara bırakıp (Gazze konusunda) tek taraflı adım atılması gerektiğine inanan arkadaşlarımız var. Bizler de artık bu görüşleri destekliyoruz. Çünkü birilerinin iznini bekleyerek Gazze'ye yardım ulaştırmak, artık 2 milyondan fazla insanın yavaş ve ses-

3. Antalya Diplomasi Forumu, 148 ülkeden yaklaşık 4 bin 700 kişinin katılımıyla sona erdi.

siz ölümüne ortak olmak manasına geliyor" dedi.

Diplomasi Forumunda Gazze'deki katliamların son bulmasına ilişkin etkili bir yaptırım konusunda bir sonuç çıkmadı. Öte yandan foruma ev sahipliği yapan Türkiye, Gazze'de işlediği insanlık suçları nedeniyle İsrail'i yalnızlaştıracak adımlar atmıyor. İktidarın bugüne kadar düzenlediği miting ve eylemlerle İsrail'in saldırıları protesto edilirken, sadece Mecliste İsrail ürünlerinin kullanılmamasıyla boykot da göstermelik kaldı. İsrail ile ticaret ise tüm tepkilere rağmen sürüyor.

'TİCARET
SINIRLANABİLİRDİ'

Peki iktidar Gazze'ye yönelik saldırıların durması için neler yapabilirdi? İsrail ile ilişkilerin kesilmesi çağrılarına kulak tıkayan iktidar, İsrailli diplomatların "güvenlik kaygıları" gerekçesiyle Türkiye'den ayrılma kararını "Biz gönderdik" diye duyurmaya çalıştı. Ancak ilişkiler hep sürdü.

Gazetemize konuşan Siyaset Bilimci Erhan Keleşoğlu, "Yapılacak olan çok açıktır: İsrail ile olan ticaretin azaltılması için çok etkin tedbirler alabilirlerdi. Özellikle iktisadi anlamda sınırlayıcı faaliyet yapabilirlerdi. Fakat bunları yapmayı tercih etmediler. Bu bir tercih meselesi. İktidarın etkin bir karşı duruşunu görmedik. Sadece birkaç hükümet üyesi Mecliste boykot çağrısı yaptı" dedi.

'ASLINDA SÖYLEMLE
ÇELİŞKİLİ DEĞİL'

Ancak bunun iktidarın söylemi ile yaptıkları arasındaki bir çelişki olmadığını anlatan Keleşoğlu, "Çünkü iktidar hep bunu yapıyor. Yani söylem düzeyinde İsrail'i mahkum eden söylemler duyuyoruz, ancak fiiliyatta İsrail ile olan ilişkileri devam ettiren, onlara zevai gelmemesini sağlayan bir anlayış; siyaset başka ticaret başka anlayış... Buradan ele alırsak bir çelişki değil, aksine bir tutarlılık olduğunu söyleyebiliriz" diye konuştu.

Engellenen projeler vaat oldu

Adaylar kesinleşti,
siyasetin nabızı
meydanlarda. Erdoğan
ve adayları, yapılması
engellenen projeler
üzerinden muhalefeti
eleştirirken, "Biz
yoksak, hizmet yok"
söylemini seçim
kampanyasına
dönüştürdü.Birkan BULUT
Ankara

YEREL seçimlere bir aydan az bir süre kaldı, Meclis seçim arasında girdi. 8. yargı paketinin de geçmesiyle birlikte genel kurul çalışmalarını bırakan siyasi partiler, bu haftadan itibaren tamamen seçim işlerine yoğunlaşacak. Kesin aday listelerinin dün yayımlanmasıyla birlikte artık politikanın nabızı parti koridorlarında değil, meydanlarda atacak.

Başta İstanbul olmak üzere büyükşehirleri muhalefetten almaya çalışan Cumhurbaşkanı Erdoğan ve partisi, önceki seçimlerde olduğu gibi muhalefeti ittifaklarından eleştirmeye devam etse de asıl söylemini devlet gücünü öne çıkarmakla kuruyor. Her seçimde devletin imkanlarıyla kampanyalarını yürüten AKP, bu seçimlerde "Biz yoksak, hizmet yok" söylemini seçim kampanyasına dönüştürmüş durumda. Gittiği her şehirde miting meydanlarına böyle seslenen Er-

Fotoğraf: AA

doğan, merkezi iktidarda oldukları için yerel yönetimlerdeki sorunların da sadece kendileri isterse çözülebileceğini anlatmaya devam ediyor.

Muhalefet cephesinde ise merkezi bir ittifak sağlanmış değil. Bölgesel ittifaklar ve desteklerle seçime giden muhalefete bakıldığında, İstanbul'da CHP, DEM Parti, Saadet ve DEVA'nın büyükşehir belediye başkanı adayı bulunuyor. Son İstanbul seçimlerinin ilk turunda İmamoğlu'nun sadece 13 bin 429 oy farkıyla kazandığı düşünülürse henüz kimin önde olduğunu kestirmek zor. Bu nedenle AKP'nin "Biz yoksak hizmet yok" söylemleri, özellikle İstanbul'da büyükşehir belediyesinin yapamadıklarını anlatmakla güçlendiriliyor.

ONAYLAMADILAR,
SEÇİM VAADİ YAPTILAR

İktidarın engelleriyle karşılaşan projelerin listesi ise uzayıp gidiyor. Örneğin; İmamoğlu İncirli Sefaköy Beylikdüzü Metrosunun finansmanı ve yatırımcısı

hazır olmasına rağmen, hükümet tarafından yıllardır onaylanmadığını söylerken, AKP'li rakibi Murat Kurum seçim meydanlarında "1 Nisan'dan itibaren başlıyoruz" diyor. İmamoğlu, genel seçimler öncesinde belediyenin faaliyetlerine yönelik engelleri şöyle sıralamıştı: "Hiçbir kamu bankası İBB'ye kredi vermedi, icraatları öz kaynaklarımızla ve dış kredilerle yaptık. Finans Merkezine ulaşımı sağlayacak ve trafik yoğunluğunu azaltacak Göztepe Ataşehir Metrosunun kredi onayı 1 yıl bekletildi. Yeni metro şirketi kurularak kamuda ikilik yaratıldı..."

SİSİ BİTTİ, GAZZE
SUİSTİMALİ BAŞLADI

AKP'nin yerel seçimlerde öne sürdüğü ikinci dikkat çeken söylem ise Gazze'deki katliamlar oldu. Önceki yerel seçimlerde Ekrem İmamoğlu ve Binali Yıldırım arasındaki yarışta "Ya Sisi ya Binali" diyenAKP, şimdi de İstanbul seçimlerini Gazze'deki katliamlara bağladı. AKP'nin İstanbul Adayı Murat Kurum Gazzelilerin 31 Mart seçimlerini beklediğini belirterek, kendisi kazanırsa Gazze'ye insani yardımda bulunacağını söyledi. CHP'nin Kurum'a yanıtı "Devlet olarak yardım edemiyorsunuz da belediye ile mi yardım edeceksiniz" şeklinde oldu. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ni kaybeden iktidar, seçimlerden 4 yıl sonra Sisi ile barıştı. Gazze'ye saldırıların kısa süre önce İsrail devleti ile ilişkileri geliştirmeye çalışan Erdoğan yönetiminin, ortalık durduğunda normalleşme politikasını sürdüreceğinden ise kuşku yok.

Karaca: Mücadelemiz sizi oy olarak görenlerle

EMEKE Partisi Antep Milletvekili Sevdü Karaca, İzmir'de kadınlarla buluştu. Karaca, mücadelelerinin emekçileri oy pusulasından ibaret görenlerle olduğunu vurguladı.

Emek Partisi Antep Milletvekili ve Genel Başkan Yardımcısı Sevdü Karaca, İzmir'de Buca Evka-1 Kadın Kültür ve Dayanışma Derneği (BEKEV) üyesi kadınlarla buluştu. İktidarın ekonomideki sorunların faturasını halka kesmeye çalıştığını anlatan Karaca, Özak işçilerinin patronla mücadele ederken vali ve kolluk güçleriyle de dövüştüğünü anlattı. Aynı durumu 750 bin kamu işçisinin de yaşadığına dikkat çeken Karaca, "Aslında dövüşükleri minder politik bir değişikliği de beraberinde getiriyor. Kadınların okullarda bir öğün ücretsiz sağlıklı yemek mücadelesi de öyle. Bugün her-

Fotoğraf: Evrensel

kesin dilindeyse bu sizin sayenizde" dedi.

Her seçimde temel tutumlarının emekçileri, gençleri, kadınları sadece birer oy pusulası olarak görmek değil, bir parçası olabilecekleri mücadele

araçlarını geliştirebilmek olduğunu anlatan Karaca "Biz 1 öğün sağlıklı ücretsiz yemek için bir araya gelmiş kadınların ittifakıyız. Antep işçilerinin, Çiğli Organize Sanayi Bölgesi emekçilerinin ittifakıyız" dedi.

'OY ATMAKTAN BAŞKA BİR
ŞEY YAPTIRMİYORLAR'

Karaca'nın ardından söz alan bir kadın, "Ben bu mücadelenin bir parçası olmak isterim ama olamam. Öğün memur. Üniversiteyi bitirdikten 7 yıl sonra işe girebildi. Özgür değilim. Önce özgür olmak istiyorum. Tek elimde koz var oy! Başka bir şey yaptırılmıyor" dedi. Karaca "Kalabalıkta kadınlar tek tek görünmezler ama birlikte dirler. Daha fazla bir araya gelerek ayakta durmamızı mahalleimize, fabrikamıza sağlam basmalıyız. Korkularımızı birlikte aşabiliriz" dedi. (İZMİR/EVRENSEL)

UFUK

Fatih POLAT
fpolat@evrensel.net2 MART DARBESİNDEN
30 YIL SONRA

Yakın siyasal tarihimizin 30 yıl kadar öncesini hatırlamaya yaşı elverenler, DEP milletvekillerinin Meclisten polis tarafından zor kullanılarak çıkarıldığı o görüntüleri hatırlayacaktır. '2 Mart Darbesi' olarak da ifade edilen o süreç 'DEP Depremi' adıyla kitaplaşmıştır.

2 Mart 1994'te Ahmet Türk, Leyla Zana, Orhan Doğan, Hatip Dicle, Sırrı Sakık ve Mahmut Alınak dokunulmazlıkları kaldırılarak tutuklandı. Daha öncesi de vardı. 4 Eylül 1993'te DEP Mardin Milletvekili Mehmet Sincar Batman'da katledildi.

Seçim yaklaştıkça DEP il ve ilçe binaları art arda bombalanmaya başladı. Son olarak da Ankara'daki genel merkez binası bombalandı.

DEP, bu koşullarda kendileri açısından bir meşruiyeti kalmadığını belirttikleri 27 Mart 1994 yerel seçimlerine katılmayacağını açıkladı.

Seçimlerin ardından 16 Haziran 1994'te de Anayasa Mahkemesi DEP'yi kapattı.

O seçimler 2002 seçimlerinde tek başına iktidara gelecek olan AKP'nin iktidar yürüyüşünün de Refah Partisi bağlamıyla başladığı seçimlerdir. Recep Tayyip Erdoğan o seçimlerde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olurken, DEP çekildiği için RP'li Ahmet Bilgin de Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı olmuştu örneğin.

Siyasete yüzyüzel bakanlar, '30 yıldır aynı baskılar devam ediyor' cümlesiyle sınırlı bir okuma yapabilir. Ama siyaset yüzyeselliği kaldırmaz.

Kürt siyaseti HDP sürecinde tüm demokratik ittifak güçleriyle birlikte 7 Haziran 2015 genel seçimlerinde AKP'ye tek başına iktidarının sonuna geldiği duygusunu tattırdı.

Aradaki dönemde, Öcalan'ın ABD'nin yönettiği bir operasyon ile Kenya'da yakalanıp Türkiye'ye teslim edilmesi ve 25 yıllık İmralı tecrit süreci yaşanırken, 2013-2015 yılları arasında İmralı ve Kandil arasında mektupların gidip geldiği, iktidar ile Kürt vekillerinin dahil olduğu 'müzakere süreci' de yaşandı.

2015 yılında masanın Erdoğan tarafından, Kürt siyasetini suçlayarak devrilmesinden sonra da, uygulanan tüm kayyum atama, tutuklama ve baskının otomatige bağlandığı sürece rağmen Erdoğan iktidarı seçim kazanabilme stratejisini muhalefetin Kürt siyaseti ile ittifak yapmasını engelleme üzerine kurmaktan kurtulamıyor. Adeta buna hapsolan bir iktidar siyaseti var karşımızda.

Yaklaşan 31 Mart yerel seçimleri öncesi, iktidar sözcülerinin dillerinde düşürmedikleri 'DEM ile demlenmek' sadece basit bir kriminalize etme taktiği değil, aynı zamanda bir çaresizliğin ifadesidir. Burada bir parantez açarak AKP'li yıllara gelmeden önceki süreci hazırlayan yıllara da bir atfı yapmak gerekir. Demirel'in, 1991 yılının aralık ayında Diyarbakır'da kullandığı, "Kürt realitesini tanıyoruz" sözü de unutulmamalı. Bu vurguyu 'ırk' anlamda yapmadığı ifade eden Demirel'in ömrü hayatı boyunca güvenlikçi devlet politikalarına bağlı bir sağcı olduğu biliniyor.

Ancak hem Türkiye'de Kürt sorununun bir toplumsal talep olarak kendisini getirdiği düzlem hem de yakın coğrafya olarak Irak'ın kuzeyindeki Kürt dinamiği, Türkiye devlet aklını ve egemen siyaset sistemini yeni bir noktaya doğru daha o yıllarda zorlamaya başlamıştı. Egemen Türk devlet siyaseti o dönemden itibaren, tamamen inkar etmesinin tarihsel ve toplumsal açıdan artık mümkün olmadığı Kürt sorunuyla ilişkisini, "Kontrol edilebilir" bir düzlemde tutmayı benimsedi.

Bu yazının yazıldığı gün İstanbul'da ÖHD (Özgürlük için Hukukçular Derneği) tarafından "Tecrit Siyasetine Karşı Barış Ve Özgürlük Mücadelesi" başlığıyla düzenlenen sempozyumun açılışında konuşan DEM Parti Sözcüsü Ayşegül Doğan, babası Orhan Doğan'ın da dokunulmazlığı kaldırılarak tutuklanıp polislerce Meclisten götürüldüğü vekiller arasında yer aldığı 2 Mart 1994 tarihini hatırlatarak, bugüne kadarki süreçte dair vurguların yer aldığı bir sunum yaptı.

Sempozyumun son konuşmacısı bir önceki dönemde HDP Milletvekili olan Gazeteci Tayyip Temel ise, devletin Kürt sorununa yaklaşımdaki kodlarına dair vurgular yaparken, AKP'nin (ya da bir başka partinin) güçlendiği zaman müzakere yapacağına dair beklentinin bir yanılgı olduğunu, doğrusunun tam aksi olduğunu ifade etti.

Müzakere tartışmalarındaki 'samimiyet' gibi siyasette pek açıklayıcı olmayan ya da şununla görüşülür, bununla görüşülmezsin ötesine geçen yerinde bir vurguyu bu.

Bağlarken vurgulamak gerekiyor: Demirel, Özal ve Erdoğan, iktidar süreçleri içinde Kürt realitesine farklı tonlarda vurgu yapan 3 sağcı liderdi.

Erdoğan sonrasında o koltuğa oturan bir başkasından da benzer vurguları duyulabilir.

Burada asıl mesele, devlet siyasetçilerinin artık kaçmaları mümkün olamayacağı kadar kendisini toplum-sallaştıran Kürt sorunu karşısında Türkiye'nin demokratik güçlerinin aldığı ya da alması gereken pozisyonudur.

Fotoğraf: MA

KISA... KISA

Kayyumdan kuzene 128 milyon

Fotoğraf: MA

MA'nın haberine göre; 3 Ocak 2024 tarihinde fen işleri daire başkanlığı bünyesinde "Mardin il ve ilçelerinde muhtelif yollarda (kısmi idare malı) yol yapım işi" adıyla yol yapım ihalesi gerçekleştirildi. Kayyum yönetimindeki Mardin Büyükşehir Belediyesinin AKP'li Midyat Belediye Başkanı Veysi Şahin'in kuzeninin firmasına 128 milyon liralık bir ihale verdiği ortaya çıktı. (**MARDİN**)

DBP'den 8 Mart açıklaması

Fotoğraf: MA

DEMOKRATİK Bölgeler Partisi (DBP) Kadın Meclisi, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne dair partinin Amed'de bulunan danışma bürosunda basın toplantısı düzenledi. Sözcü Berivan Bahçeci, "Bi jin jıyan azadî yê ber bi 8ê Adarê ve", "Jin, jıyan, azadî île özgürlüğe doğru" şiarlarıyla alanlarda olacaklarını belirtti. (**DIYARBAKIR**)

'31 mart hesap sorma günü'

Fotoğraf: MA

BİNGÖL'de seçim çalışmalarını sürdüren DEM Parti Eş Genel Başkanı Tuncer Bakırhan, Sancak belesinde yurttaşlarla buluştu. Bakırhan, "Dilimizi yok sayan, doğamızı talan eden, belediyeyi borç batağına sürükleyenlerden hesap sorma günü 31 Mart'ır" diye konuştu. (**BİNGÖL**)

131 gündür haber yok

Fotoğraf: MA

AİLESİNİ ziyaret etmek amacıyla gittiği Halep kentinden 25 Ekim'de Federe Kürdistan Bölgesi'ne dönerken Pêşxabûr (Sêmalke) Sınır Kapısı'nda KDP'ye bağlı birimler tarafından alıkonulan Rojnews'in Arapça Editörü Süleyman Ahmet'ten 131 gündür haber alınmıyor. Yapılan başvurulara rağmen avukatları ve ailesine bilgi verilmiyor. (**DUHOK**)

ŞIRNAK'TA YASAK SONRASI TOKİ KONUTLARI RANT KAPISI MI YAPILDI? '300 kadar ev hasar almıştı, 7 bin ev yıkıldı'

Fotoğraf: MA

Şırnak Belediye Başkanı Mehmet Yarka, 2019'da "taşımali seçmen" gölgesi altında seçilirken, sokağa çıkma yasakları sonrası TOKİ konutlarının yapımında ve pek çok belediye ihalesinde aile şirketi olan May İnşaat'a ihale vermesi tartışma konusu.

Elif Ekin SALTİK
Diyarbakır

2019 yerel seçimlerinde taşımali asker ve polis oylarıyla Şırnak Belediyesi başkanı olan Mehmet Yarka taşımali seçmenden, ailesinin inşaat şirketi olan May İnşaat'a ihale vermeye kadar pek çok konuda tartışılan isimlerden biri. Şırnak'ta 14 Mart 2016'da ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında devlet saldırıları sonucunda yok edilen 8 mahallede yapılan TOKİ konutları da 2019'da seçim malzemesi olarak kullanılmış, 2019 seçimlerinde AKP Adayı Mehmet Yarka'ya ait firmanın kentte yaptığı TOKİ konutları tehdit aracına dönüştürülmüştü.

2024 yerel seçimlerinde de yeniden Şırnak Belediyesi başkanlığına aday olan Yarka'nın beş yıllık süreçteki icraatlarını kendi de TOKİ mağduru olan Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez ile konuştu.

Şırnak'ta 2015 olaylarının Şırnak halkı için sıkıntılı bir süreç olduğunu söyleyen İrmez, kentte sokağa çıkma yasaklarının 2016 mart ayından 2016 haziran ayına kadar sürdüğünü hatırlattı. "O süre zarfında

Mehmet Zeki İrmez

Şırnak'taki yapı tahrifatı 200-300'e yakındı diyen İrmez şöyle devam etti: "Halkın çoğunluğu göç etmiş, çevre köylere ve ilçelere gitmişti. Diğer ilçelere bakıldığında zaman ciddi bir psikolojik tahribatın, ciddi bir pervasızlığın olduğunu, tankla topla şehrin yıkıldığını gördüğümüz zaman halk da Şırnak'ı boşalttı. Bazı çevre köylerde ve mahallelerde kaldı, diğer mahalleleri boşaltmışlardı. Tabii bu abluka haziran ayına kadar sürmüştü. O zaman valilik açıklama yaparak operasyonların bittiğini söylemişti. Her yerde operasyonlar bittikten sonra sokağa çıkma yasakları da kaldırılıyordu. Ancak Şırnak merkezde sokağa çıkma yasakları bittiği

'HALK, İRADESİNİN YÖNETİMDE OLMASINI İSTİYOR'

ŞIRNAK'ta bir mesire alanı olduğu, mevcut Belediye Başkanının alanı İl Özel İdaresinden hukuksuz bir şekilde alarak yıktığı bilgisini veren İrmez, "İl Genel Meclisinin, meclis üyelerimizin projesiydi. 10 milyon liraya mal edilmişti. Belediye Başkanı bize devredin dediği zaman İl Genel Meclisi 'Farklı bir yer varsa, hazinenin arazisi varsa orada bir millet bahçesi yapabilirsiniz. En azından bir tane mesire alanımız var, 2 tane olmuş olur' dedi, ancak Belediye Başkanı gözünü dikmişti oraya, birilerine peşkeş çekecekti. İl Özel İdaresinden aldı yıktı, 160 milyona yakın bir ihale usulüyle oraya normal bir millet bahçesi yapmak istiyor. Hâlâ devam ediyor" dedi. Yazın binlerce insanın çocuklarını götürdüğü, nefes aldığı, piknik yaptığı bir yerde olduğunu belirten İrmez, "Şu an orası da yok. Sosyal yaşam olarak da Şırnak çok sıkıntılı bir yer. Yurttaşlar çevre ilçelerde bulunan bahçelerine gitmek zorunda kalıyorlar" dedi. İrmez şöyle devam etti: "Bir seçim dönemiyle karşı karşıyayız, halkımız da bir an önce bu yönetimin değişmesi gerektiğini, halkın iradesinin artık o yönetimde olması gerektiğini belirtiyor. Mevcut Belediye Başkanı her şeyi resmi bir şekilde yürütmeye çalışıyor, çok bürokratik yaklaşıyor. Bir randevu almak bile çok zor. Yurttaşlarımız mizahi bir dille 'Cumhurbaşkanından randevu bile almak daha kolay' diyor. Böyle bir karakterin Şırnak halkına bir fayda sağlamayacağını belirtiyorlar. 31 Mart'ta halkımız gerekli cevabı verecektir."

gibi kaldırılmadı. O dönemde halk evlerine dönmüş olsaydı tahrip olan evlerinin tamiratını da yapmış olabilirdi. Riskli olan bazı yapılar olabilirdi, belki yıkılırdı ama çoğunluğunu halkın kendisi tamir edebilirdi. Ancak haziran sonrası Şırnak'ta sokağa çıkma yasakları kaldırılmadı ve bu soru işaretini de beraberinde getirdi. Bu durum 14 Kasım'a kadar sürdü. Halkın şehre girişlerine dahi izin verilmedi. Biz şehre giriş için dilekçe verdik, hiçbir şekilde cevap verilmedi, sadece AKP'ye yakınlığıyla bilinen, devlet kurumlarıyla yakınlığı olanlara, iş makinelerinin getirilmesinde yer alan şirketlere izin veriliyordu."

'HEM YIKIM HEM YAPILAŞMA ESNASINDA CİDDİ RANT SAĞLANDI'

Operasyonlar sırasında 200-300 ev tahrip olmuş olmasına rağmen 7 bine yakın evin yıkıldığına dikkat çeken İrmez, "Bu yıkılan evlerin çoğunluğu tek bir mermi değmemiş olmasına, yeni yapılmış binalar olmasına rağmen yıkıldı. Çevre Şehircilik Bakanlığına bağlı herhangi bir mevzuat da yerine getirilmedi. O dönemde bir iddia dolanıyordu, AKP'den 2-3 yetkili ve 2-3 iş adamı o dönemin çevre ve şehircilik bakanıyla 'Operasyonlar bitti, şimdi ne yapacaksınız' diye görüşmüşlerdi. Sokağa çık-

ma yasakları normalde kaldırılacak deniliyordu ama onlar farklı bir teklifle Bakanlığa gitmişlerdi. 'Eğer kentsel dönüşümü gerçekleştirmek istiyorsanız sokağa çıkma yasasını kaldırmayın kentsel dönüşüm adı altında şehri yeniden yapılandıralım' demişlerdi. Bu şirketler hem yıkım esnasında hem yapılaşma esnasında ciddi bir rant sağladı. Tabii halk bunu biliyor, farkında. Dönem dönem kimlerin bu yıkım ve yapılaşma içerisinde yer aldığını da soruyor" diye konuştu.

'HER ŞEYİ KENDİNİN YAPTIĞINI SÖYLÜYOR'

Bu şirketlerden bir tanesinin de Mehmet Yarka'nın ailesine ait olan May İnşaat Şirketi olduğuna işaret eden İrmez, şirketin sadece Şırnak'ta değil birçok yerde teklişiz, duyurusu yapılmadan ihale aldığına dikkat çekti. "Hatay'da, İstanbul Ümraniye'de, Hakkâri'de birçok yerde şirket TOKİ'ler üzerinden ihaleler alıyor" diyen İrmez, May İnşaat'ın Şırnak'ta da o dönem gerçek anlamda rant sağlayan şirketlerden bir tanesi olduğunu dile getirdi.

"Mehmet Yarka Şırnak'ta hemen hemen her şeyin kendisinin eseri olduğunu söyleyen bir zat" diyen İrmez, "Sadece TOKİ'leri değil her şeyi kendisinin yaptığıni söylüyor, bunu bir lütf olarak sunuyor.

ALTYAPIDAN KİRALIK EVE PEK ÇOK SORUN VAR

İRMEZ'in dikkat çektiği başka bir konu ise Şırnak Belediyesinin kayyum yönetiminde olduğu dönemde halkın altyapı başta olmak üzere sosyal yaşam, ulaşım gibi konularda sorunlar yaşadığı oldu. Şehir içi ulaşımın 10-15 lira arasında olduğunu ifade eden İrmez, "Su faturaları elektrik faturalarını geçmiş durumda. Yaz aylarında su sıkıntısı çok yaşıyor ama ona rağmen fatura geldiği zaman bakıyorsunuz elektrik faturasından çok daha yüksek. Yapılaşma konusunda da daha önce de belirtmiştik, mevcut Belediye Başkanı hiç kimenin hiçbir şekilde kendine en ufak bir müstakil ev yapmasına izin vermiyor. O nedenle Şırnak merkezde kiralık ev bulmak imkansız. Birçok memur, öğretmen, doktor Cizre'den Şırnak'a taşımali bir biçimde gelmek zorunda kalıyor. Kiralar çok pahalı. Sosyal yaşam alanı olan parklar özellikle yıkımdan sonra hemen hemen hiç yok" diye konuştu.

Elbette ki halk bunun bir lütf olarak görmüyor, tüm kurumların Şırnak'a hizmet etmesi gerektiğini söylüyorlar. 'Bizim vergilerimizle bu şirketler rant sağladı, vergilerimizle bazı kurumlar bu şirketlere birçok şeyi peşkeş çekti' diyorlar" dedi.

7 YILDIR BİTMEYEN TOKİ

TOKİ'lerin normalde 36 ay içerisinde tüm hak sahiplerine verilmesi gerektiğini de hatırlatan İrmez, "36 ay değil tam 7 yıldır yüzlerce aile esnaf ne yazık ki evlerini, dükkanlarını almış değil. Onlardan bir tanesi de ben ve ailem" dedi. "Keşke tüm ailelerimiz, tüm yurttaşlar evlerini almış olsalardı, mağduriyetleri giderilmiş olsaydı. Bu durumu bakanlığa ilettiğimiz zaman da şaşırıldılar. 1400 dükkan yıkılmıştı, sadece 400'e yakın dükkan teslim edildi" dedi. Özellikle bazı dükkanların AKP'ye yakın olanlara peşkeş çekilmek için bekletildiğini ifade eden İrmez, "Burada hukuk, mevzuat her yönüyle işlemiyor, rafa kaldırılmış vaziyette" dedi.

Elâzığ için rant vakti

Özkan ZÜLFİKAR
Elâzığ

KONVOYLAR, afişler, flamlalar, bayraklar... Koca koca pankartlar. Her partinin, her belediye başkan adayının, her muhtarın. Seçimlere girecek herkesin her yerde bir fotoğrafı, bir sözü, vaatleri. Ortalık pazar yeri. Kim ne kadar bağırırsa o kadar oy alacak sanki. Sağ el kalp üstünde fotoğraflar. Bu fotoğrafların önünden geçerken "Vay Aleykümselam" diyesiniz geliyor. "Gerçek belediyecilik", "Geleceğine ve nesline sahip çık", "Elâzığ için", "Hizmet bizim işimiz", "Bu sefer X parti", "Şehrine sahip çık geleceğine sahip çık"... Liste uzar gider.

Yıllardır birbirleriyle yarış içinde olan, birbirlerine muhalefet bu partilerin hemen hepsi Elâzığ'ı bir tur yönetmiştir. Gelin görün ki her gelen beton üstüne beton koymuştur. 2020 yılında yaşanan depremden sonra hayalet görünümünde olan kent halen ayağa kalkmış değil. Her yerde bir yıkım. Her yer bir inşaat. Yollar kötü. Altyapı problemi bitmiyor. Dört bir tarafı suyla çevrili Elâzığ'da içme suyu problemi de yaşıyabılıyorsunuz. En fazla beş kat olması gereken binalar yedi kat, on kat hatta belki daha fazla katlı oluyor. Deprem bölgesi olmasının hiçbir ön-

mi yok. Milyonluk projeler bunlar. Ev sahibi oluyor herkes nasılsa.

Bir şehir plancısı eski Elâzığ'a özlemini şu sözlerle dile getirmişti: "Sokaklar ızgara gibi. Meydan görünür. Evler üç kat en fazla. Bahçesi var. Bahçede sebzeniz, meyveniz olurdu. Kuyu olurdu." Devamı ise şöyle: "Siyasi bir şeyden ya da siyasi bir partinin yönetiminden bahsetmiyorum. Kafalar rant olunca şehri güzelleştirmek, yaşanabilir bir hale getirmek aklınızda olmuyor."

Şöyle çıkıp bir dolaşınca ne demek istediğini o kadar iyi anlıyorsunuz ki, gökyüzüne erişiminiz çok zor. En işlek cadde olan Gazi Caddesi gündüzünde bile karanlık gibi. Işık girmiyor caddeye. Bir de durmadan akan trafik. Gaz odası sanki.

KENTİN HAFIZA MERKEZLERİ YOK EDİLDİ

Yıllar önce merkezde bulunan belediye binasını yaktırmışlardı. İki katlı eski belediye binası tarihi dokusu olan, eski bir mimariye sahip, sahip çıkılması gereken bir yapıydı. Mimarların önerilerini dikkate almamış yerine kocaman bir yapı dikmişlerdi. İnşaat halindeyken deprem yaşanmıştı. Dönemin mimarlarından "Bu deprem kılcal çatlaklar oluşturmuştu. Bu bina sağ-

lıklı değildir" telkinleri yapılmıştı. Dinleyen kim?

Kentin hafıza merkezleri bir bir yok edildi. Elde kalanla idare ediliyor sadece. Sokak isimlerinin bir anlamı vardı. Çıkmaz sokak çıkmaz sokaktı. Şimdi bilmem ne sokak ya da anlamsız isimlerle anılır oldu.

'SEN ŞİMDİYE KADAR EVİNDE DUŞ GÖRDÜN MÜ?'

Bilimsel şehirleşme fikirleri olan birkaç kişiyle sohbetimiz olmuştu. En ilginç olanı şuydu: 2040 yılına kadar Elâzığ merkez nüfusu en fazla 700 bin olur. Buna göre kent planı üç-dört katlı binalarla oluşabilir. Güzel meydanlar, sosyal alanlar, parklar, bahçeler yapılabilir. Ama yüksek katlı binalar daha fazla kâr sağlar tabii.

İki asfalt çalışması, otogar yapımı, birkaç çalışmayla "Helal olsun adam yaptı" gibi iltifatlar da alıyor belediye. Haksızlık etmeyelim. Seçilmiş, halk tarafından görevlendirilmiş, yetki verilmiş bir başkan var. O da bir depremzede, TOKİ'deki banyoyu eleştirip, "Başkan evde duş yok" sözünü "Sen şimdiye kadar evinde duş gördün mü?" cevabını vermişti.

Evet büyük bir yarış var Elâzığ'da. Her gün bir mesaj düşüyor telefonlarımıza, "Bu akşam X kanalda projelerimizi anlatıyoruz. İzlemeniz dileğiyle."

"Muhterem hemşehrilerim bu akşam 21.00 de X'in konuğu olacağım."

Projeler, çalıştaylar, yönetmek, çalışmak vs. her şey Elâzığ için. Bütün vaatlere bakınca şimdiye kadar sanki hiç yerel yönetim görmemiş Elâzığ.

Gazi Caddesi

Fotoğraflar: Özkan Zulfikar/Evrensel

İran meclis seçimleri: Rejim meşruiyet savaşını kaybetti

Ela AVA

İran'da 4 yılda bir yapılan 270 üyeden oluşan İslami Şura Meclisi seçimleri ve 8 yılda bir yapılan ve 88 üyesi olan Uzmanlar (Hubregan) Meclisi seçimleri 1 Mart'ta gerçekleşti. Seçimlerin sonuçları ise İran rejiminin meşruiyet savaşını kaybettiğini gösterdi. Seçimlere resmi olarak açıklanan katılım oranı dahi yüzde 41'de kaldı ki, gerçekte çok daha düşük olduğu tahmin ediliyor.

MAHSA EYLEMLERİ SONRASI İLK SEÇİM

Geride bıraktığımız seçimler, 2022 Mahsa Amini protestolarının ardından gerçekleşen ilk seçim olmasıyla rejim için kritik bir yerde duruyordu.

Resmi istatistikler dahi bu dönemde oy kullananların önceki dönemlere göre önemli ölçüde azaldığını gösteriyor. Devlet haber ajansına göre oy kullanabilen 61 milyon İranlının 25 milyonu, yani oy kullananların sadece yüzde 41'i sandık başına gitti.

Halkın Mücahitleri Örgütü ise yaptığı açıklamada, "Ülke genelinde her bölgeden bize gelen raporlar katılımın yüzde 8.2 olduğunu gösteriyor" dedi.

Tahran'da Seçim Merkezi Başkanı Abbas Johari, açıklanan ön sonuçlara göre Tahran, Ray, Şemiranat, İslamşahr ve Pardis seçim bölgelerinin

Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi seçimlerde oy kullanırken (Fotoğraf: AA)

deki seçimlerin, adayların hiçbirinin alması gereken yüzde 20 oy oranını alamaması nedeniyle ikinci tura uzatılması ihtimalinin bulunduğunu söyledi. Seçimlerin bu bölgede ikinci tura kalması, nisanda yeniden sandıkların kurulacağı anlamına geliyor.

Ancak Tahran'daki oy sandıklarında çıkan ilk sonuçların Mahmud Nebeviyan'ın Tahran'daki ilk kişi olarak şu ana kadar yaklaşık 340 bin oy aldığını gösteriyor. İslami Şura Meclisi seçimlerinin önceki üç turunda Tahran'ın ilk adayı bir milyondan fazla oy almıştı.

RADİKAL USULCÜLER SANDALYELERİ KAPTI

Seçimlerin sonuçları ise Usulcüler'in (muhafazakar blok) en radikal kesiminin güçlendiği, ılımlı Usulcülerin ve Reformcuların neredeyse parlamentoya giremediğini gösteriyor. Resmi sonuçlar henüz açıklanmadığı için bu sayılar henüz net değil. Ancak bu tablo aslında rejimin de hedeflediği bir tabloydu ve farklı bloklardan aday olmak isteyen birçok kişiye adaylık onayı çıkmaması da bunun göstergesiydi. Her ne kadar bu seçimde rejimin istediği tasfiye gerçekleşse

de bazı siyaset yorumcuları, Usulcülerin farklı grupları arasında çok çatışmalı bir sürecin geçeceğini söylüyor.

İLK PLAN İFFET VE BAŞÖRTÜ PLANI!

Bu tablo halka yönelik baskıların da yine artacağını gösteriyor. 12. parlamentonun Kum bölgesinden yeni seçilen Milletvekili Qasim Ravanbakhsh, parlamento üyesi olarak verdiği ilk röportajında, yeni parlamentoda "iffet ve hicap" ve "Sosyal medya alanlarının kontrolü" projelerine öncelik verilmesi gerektiğini söyledi.

"Sosyal medya alanlarının kontrolü" planı internetin sınırlandırılmasını, "iffet ve hicap" planı ise vatandaşların gönüllü örtünmesini ele alıyor.

MAHSA AMİNİ EYLEMLERİ

İran'da 22 yaşındaki Kürt bir genç kadın olan Mahsa Jina Amini'nin başörtüsünü düzgün takmadığı gerekçesiyle ahlak polisi tarafından gözaltına alınması ve 16 Eylül 2022'de gözaltında hayatını kaybetmesi ardından İran'ın her yanında büyük protesto eylemleri düzenlenmiş, 500'den fazla kişi sokakta polis tarafından öldürülmüş, birçok kişi işkencede hayatını kaybetmiş ve on binlerce kişi yaranlanmış ve tutuklanmıştı. Tutukluların 100'den fazlası ise idama mahkum edilmişti.

Dört bir yanda binler haykırdı: Özgür Filistin!

DÜNYANIN dört bir yanında Filistin halkıyla dayanışma eylemleri yapıldı. Eylemlerde "Özgür Filistin" diyerek kendini yakan ABD'li genç Asker Aaron Bushnell de anıldı.

ABD'nin San Francisco kentinde polis, İsrail Konsoloslugu önünde toplanan binlerce Filistin destekçisi protestocuya müdahale etti. New York kentinde yoğun yağmura rağmen binlerce kişi "Özgür Filistin", pankartlarıyla İsrail konsolosluguna yürüdü. Kanada'nın başkenti Ottawa'da şehir merkezinde toplanan binlerce kişi, saldırıların durdurulmasını istedi. İtalya'da 4 bin kişi "Gazze'de soykırım dursun" diyerek başkent Roma'nın işlek meydanlarından Vittorio Emanuele Meydanı'nda bir araya geldi.

İspanya'nın başkenti Madrid'de yaklaşık 3 bin kadın, Avrupa Parlamentosu (AP) ile ABD ve İsrail Büyükelçilikleri binaları güzergahında el ele tutuşarak insan zinciri eylemi yaptı. Avusturya'nın başkenti Viyana'da, İnsan Hakları Meydanı'nda toplanan kitle, "Şimdi ateşkes" yazılı pankartlar taşıdı.

İrlanda'nın başkenti Dublin'de Filistin bayrakları ve pankartlar taşıyan binlerce kişi, Gazze'de ateşkes çağrısında bulundu. Almanya'nın başkenti Berlin'de Filistin'le dayanışma yürüyüşü yapılan bir diğer başkent oldu. (DIŞ HABERLER)

Gazze'de 15 çocuk açlıktan öldü

150 gündür İsrail'in ağır saldırısı altındaki Gazze'de hava ve kara saldırılarında ölen Filistinlilerin sayısı 30 bin 410'a yükselirken, birçok uluslararası kuruluşun uyarısını yaptığı açlıktan ölümler de artmaya başladı.

Gazze Sağlık Bakanlığı Gazze Şehrindeki Kamal Adwan Hastanesinde 15 çocuğun yetersiz beslenme ve suşuzluktan öldüğünü duyurdu. Hastane İsrail'in saldırıları, yakıt ve ilaç eksikliği nedeniyle aylardır hizmet veremiyordu. Bakanlık, İsrail'in son 24 saat içinde gerçekleştirdiği "dokuz katliamda" ise 90 Filistinlinin öldürüldüğünü, 117 kişinin de yaralandığını açıkladı. İsrail'in 7 Ekim'den bu yana Gazze Şeridi'ne yönelik saldırılarında ölenlerin sayısı 30 bin 410'a yükselirken, yaklaşık 71 bin 700 kişi de yaralandı.

DERHAL ATEŞKES!

Bu arada Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu UNICEF Başkanı Catherine Russell, Gazze'de "ölümcül" hale gelen yetersiz beslen-

meyle karşı karşıya olan çocuklar için "her dakikanın önemli olduğunu" söyleyerek "derhal ateşkes" çağrısında bulundu. BM Gıda Hakkı Özel Raportörü Michael Fakhri de, İsrail'in 8 Ekim'den bu yana Filistinlileri kasıtlı olarak aç bıraktığını söyleyerek İsrail'e yaptırım uygulanması çağrısında bulundu. Fakhri, Twitter/X'te yaptığı paylaşımında "Bu rezaleti sona erdirmenin/önlemenin tek yolu derhal ateşkes ilan etmektir" dedi.

İSRAİLİN SOKMADIĞI ÜRÜNLER: ANESTEZİ VE KANSER İLAÇLARI

CNN'nin iki düzineden fazla insani yardım kuruluşu ve hükümet yetkilisiyle görüşülerek yaptığı habere göre, İsraililer tarafından en sık reddedilen ürünler arasında anestezi ilaçları ve anestezi makineleri, oksijen tüpleri, vantilatörler ve su filtreleme sistemleri yer alıyor. Hurma, uyku tulumu, kanser tedavisi için ilaçlar, su arıtma tabletleri ve doğum kitleri gibi diğer ürünlerin

de girişine izin verilmedi. Save the Children (Çocukları Kurtarmı) Örgütü ABD Başkanı Janti Soeripto, "İnsani yardımlar engellemek için konulan bariyerlerin seviyesine benzer bir şey daha önce hiç görülmemişti" yorumu yaptı.

HAN YUNUS'TA SALDIRILAR

Bu arada Gazze'nin güneyindeki Han Yunus kentinde İsrail saldırıları sürüyor. El Cezire'den Hisham Zaquout, İsrail güçlerinin Hamad Şehri ve Han Yunus'taki El-Karara kasa-basını kuşatarak saldırıya hazırlandığını söyledi. Han Yunus cumartesiye pazara bağlayan gece boyunca ağır bombardıman altında kaldı, İsrail ordusu hava kuvvetlerinin ve topçularının "Bölgedeki operasyonel başarıları yoğunlaştırmak" amacıyla altı dakika içinde 50 hedefi vurduğunu açıkladı.

YARDIM ARACI VURULDU

Öte yandan AA'nın haberine göre Gazze Şeridi'nin orta kesimindeki Deyr Belah kentinde dün İsrail ordusunun insani yardım aracının hedef alınması sonucu 9 kişi öldürüldü ve onlarca yaralandı.

Bu arada dün AFP'ye konuşan üst düzey bir Hamas yetkilisi, İsrail'in devam eden görüşmelerde Filistinli grubun taleplerini kabul etmesi halinde Gazze'de "24 ila 48 saat içinde" ateşkes sağlanabileceğini söyledi. Ancak, İsrail basını, Hamas'ın serbest bırakılacak esirlerin listesini vermediği gerekçesiyle İsrail yönetiminin Mısır'daki heyetini görüşmelerden çektiğini açıkladı. Gazetemizin baskıya girdiği dakikalarda müzakerelere dair yeni bir açıklama yapılmamıştı. (DIŞ HABERLER)

Açlık nedeniyle hastaneye kaldırılan çok sayıda Filistinli çocuk var. (Fotoğraf: AA)

TERRA NOSTRA

Ertan EROL

ertanero12003@yahoo.com

GÜVENLİKÇİLİĞİN GİZEMLİ ÇEKİCİLİĞİ

Meksika, 2024 haziranında hazırlandığı başkanlık seçimleri öncesinde, seçimlerde yarışacak üç adayın resmi olarak kampanya sürecini başlatmaları ile önümüzdeki üç ay boyunca hissedilecek yoğun bir siyasi ortama girmiş durumda. İktidardaki Morena Partisinin Adayı ve başkent Meksiko'nun Eski Belediye Başkanı Claudia Sheinbaum anketlerde çok rahat bir biçimde seçimleri alacak gibi görünüyor. İkinci sırada yine bir kadın aday, Xóchitl Gálvez, geleneksel muhalefet partileri PAN-PRI-PRD'nin ortak adayı. Üçüncü adayın gerekli olan imza sayısını neredeyse yetiştirememesi ve anketlerdeki performansı değerlendirildiğinde, Meksika'nın haziran ayında tarihindeki ilk kadın başkanını seçmesi ihtimali kaçınılmaz gibi görünüyor.

Her ne kadar, anketlerde muhalefet 20 puan kadar geride görünse de Xóchitl Gálvez ve ittifak partileri güvenlikçi bir kampanya yürütmeleri durumunda bu durumu tersine çevrilebileceklerine inanmış başkanlar. Bu sebeple de Gálvez, kampanyasına Meksika'nın en fazla suç ve cinayet oranına sahip kenti durumundaki Zacatecas eyaletindeki Fresnillo'dan başladı. Burada kayıpların arayan anne ve ailelerle buluşan başkan aday, ellerinde mumlar taşıyarak yürüyen destekçilerine seçim kampanya sloganını 'Korku duymayan bir Meksika' olarak ilan ederken, bölgede an itibarıyla çok makbul olan ve Ekvador'da da uygulanmaya başlanan 'El Salvador modeline' benzer bir model izleyeceklerini düşündüren vaatlerini sıraladı. Süper güvenlikli mega hapishaneler ile suçlulara göz açtırılmaması, an itibarıyla muhalefetin topluma sunabileceği yegane vaat gibi görünüyor. 2006'da aynı modeli uygulayarak kartellere savaş ilan eden Felipe Calderon'un bu politikası on binlerce kişinin hayatını kaybetmesi ile sonuçlanmıştı.

Bu bağlamda muhalefet mevcut Başkan Andrés Manuel López Obrador'un 'kurşun değil kucaklaşma' (abrazos no balazos) politikasının devam etmeyeceğini ilan ediyor. Obrador görevde geldiğinden beri ordunun ve polisin kartellerle doğrudan savaşıma paradigmasından vazgeçilmesini savunmuştu. Yeni kurulan Ulusal Muhafız Birliği sorumlu eyaletlerdeki kent merkezlerinde alan hakimiyeti kursa da Calderon dönemindeki doğrudan çatışma yöntemi terk edildi. Karteller arası mücadele ve şiddet olayları ise bu politika ile ancak cüzi bir düşüş gösterdi. Kartel çatışmasının yoğun olduğu Pasifik eyaletlerinden Guerrero'da eyaletin Katolik piskoposlarının bölgedeki uyuşturucu kartellerini müzakerelere masasına oturttuklara buluculuk yaptıkları ancak şimdilik bir ateşkesin sağlanmasında başarısız oldukları yeni ortaya çıktı. Bu açıdan Obrador'un politikasının şiddet olaylarını tamamen bitirmediği ancak en azından yükseliş trendinin kesilerek düşüş trendinin sağlandığı, karteller arasında müzakerelerin bile denendiği bir ortamın oluştuğu ve ordunun insan hakları ihallerinin engellendiği söylenebilir.

Sheinbaum'un kampanyası ise muhalefetin tam tersi yönünde, istikrarın devamı mesajı ile başladı. Altı yıllık başkanlık ve 30 yıllık siyasi hayat sonunda Obrador, Meksika'nın modern tarihinin en önemli siyasi figürlerinden biri durumunda. Obrador tüm iddiaların aksine, siyasi hayatını bitirerek emekli olmaya hazırlanırken, Sheinbaum'un bu figürü aşması çok zor. Ülkedeki ekonomik büyümeye paralel olarak uygulanan ve toplumun en yoksul kesimlerini hedef alan sosyal uygulamalar ve nakit transferleri, her sabah 7'de gerçekleştirildiği uzunluğu 2-3 saat süren basın toplantıları ile geçtiğimiz beş yılda Meksika siyasetini tam anlamıyla domine etmiş Obrador'un yüksek halk desteği ile başkanlık dönemini bitirmesi ve neredeyse mitik bir kişiliğe sahip olması aslında Sheinbaum açısından seçimlerde bir avantaj da sağlıyor. Çünkü Sheinbaum'un kampanyasının, Obrador döneminde başlatılan dördüncü transformasyonun devam edeceğini vadetmesi şimdilik toplumun yarısından fazlası için yeterli görünüyor. Muhalefetin yükselteceği güvenlik diskurunun ne kadar etkili olacağı ise önümüzdeki günlerde belli olacak.

Rusya, Alman subayları 'Kırım'a saldırıyı' konuşurken yakaladı

RUSYA, Alman Hava Kuvvetleri subaylarının Ukrayna Savaşı ile ilgili görüşmesinin ses kaydını yayımladı. Ses kaydında Almanyalıların, Kerç Köprüsü'nü bombalaması üzerine konuşuluyor.

Spiegel'in haberine göre Russia Today, cuma günü Alman subayları arasındaki bir konuşmaya ait 30 dakikalık bir ses kaydı yayımladı. Spiegel tarafından gerçekliği teyit edilen kayıta, Almanya Hava Kuvvetleri (Luftwaffe) Komutanı Ingo Gerhartz'ın diğer üst düzey ordu mensuplarıyla Ukrayna'ya "Taurus füzeleri gönderilmesi" hakkında konuştuğu duyuluyor. Görüşmede, Ukraynalı pilotların eğitimi ve sistemlerin programlanması sürecine verilebilecek desteğin yanı sıra "olası hedefler" de gündeme geliyor. Subaylar söz konusu görüşmede, mühimmat depolarını ve ana karayı Rusya'nın ilhak ettiği Kırım'a bağlayan stratejik önemdeki Kerç Köprüsü de olası hedefler arasında sayıyor. Ayrıca, kamuoyunda söz konusu füzelerin Ukrayna'ya teslimatına kesin bir dille karşı çıkan Almanya Başbakanı Olaf Scholz'un da bu silahların gönderilmesine yeşil ışık yakacağından yola çıktığı duyuluyor.

Almanya yönetimi subayların hükümetin açıklamalarıyla çelişen planlarını eleştirmek yerine ses kaydının nasıl sızdırıldığına odaklandı. DW Türkçe'nin haberine göre, Almanya Federal Meclis Kontrol Komitesi Başkanı Konstantin von Notz, olayın teyit edilmesi halinde bunun oldukça sıkıntılı bir süreçle işaret edildiğini dile getirdi. Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Maria Zaharova ise konuyla ilgili, "Bir an önce Almanyadan konuyla ilgili açıklamalar talep ettiklerini" açıklaması yaptı. (DIŞ HABERLER)

Bölünmüş Libya, savaştaki Sudan'a ara bulucu oldu

Yusuf ERTAŞ

Arap basını, yıllardır bölünmüşlükle boğuşan Libya'nın, aylardır iç savaşıyla boğuşan Sudan'daki krizde ara buluculuk yapmaya çalışmasını gündeme taşıdı. Yine Gazze'de, yüzlerce yardım kamyonu Refah kapısında beklerken Mısır, Ürdün ve BAE'ye ait uçakların bölgeye havadan gıda paketleri atması öne çıkan diğer bir gündem maddesi oldu. Her iki olay da bir ironi olarak değerlendirildi.

BUSHNELL'İN EYLEMİ: GÖRÜLMEMİŞ BİR DURUM

Arap basını, İsrail'in Gazze'de sürdürdüğü katliamlarla bağlantılı olarak yaşanan iki olayı gündeme taşıdı. İlki, bir Amerikan askerinin ABD'deki İsrail elçilik binasının önünde Gazze katliamını protesto etmek için üzerine benzin dökerek kendini yakması. BAE merkezli Al Halic Yazarı Miftah Şuaib "Kendini yakarak ölmek ABD askerleri arasında eşi benzeri olmayan bir protesto. Bir asker in kampta intihar etmesi ya da arkadaşlarını vurduktan sonra kendini öldürmesi yaygın bir durumdur. Ancak yayımlanan görüntülere göre, bir asker üniformasını giymesi, silahsız olması, üzerine yanıcı bir madde dökmesi ve halka açık bir yerde kendini yakması daha önce görülmemiş bir şey. Bushnell'in eylemi, kurumunun Gazze'ye yönelik suç savaşında İsrail'e verdiği açık destekten dolayı duyduğu büyük pişmanlık ve suçluluk duygusunun bir ifadesi olabilir" yorumunu yaptı.

GIDA YÜKLÜ KAMYONLAR REFAH KAPISINDA BEKLETİLİRKEN...

Diğeri ise üçü Ürdün, diğerleri Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır ve Fransız askeri C-130'ları olmak üzere gıda malzemesi yüklü altı uçağın ABD tarafından Gazze'ye gönderilmesiydi. Refah kapısında binlerce yardım tırı bekletilirken, Mısır, Ürdün ve BAE'ye ait uçaklardan çok az miktarda gıda paketlerinin Gazze'ye atılmasının Arap ülkelerinin acizini ortaya koyduğuna vurgu yapıldı. Rai Al Youm Yazarı Abdulbari Atwan, "Bir kısmı uzun bekleyiş nedeniyle son kullanma tarihleri geçen yüz binlerce ton gıda ve tıbbi malzeme taşıyan insani yardım yüklü 2 bin 300'den fazla kamyon kapalı Refah Sınır Kapısı'nın önünde beklediği bir dönemde bu gösterişli hava indirmesine başvurulmasına" dikkat çekti. Atwan, bu girişimi, "Bir yandan bu yapay Arap resmi çaresizliği ve diğer yandan İsrail'in kanlı küstahlığı karşısında halklarının öfkesini hafifletmek için başarısız bir girişim olarak daha fazla aşağılama, küçük düşürme ve hatta sömürme anlamına gelmektedir" diye değerlendirdi.

BÖLÜNMÜŞ LIBYA SUDAN SAVAŞINDA ARA BULUCU

Libya, uzun süre ülkeyi yöneten Albay Muammer Kaddafi'nin 2011'de devrilip öldürülmesinden bu yana siyasi kaos içinde. Ülkede iki meclis ve iki hükümet var. O tarihten bu yana ülke çatışmaların içinde debeleniyor. Şimdi bu bölünmüş vaziyetteki ve her türlü ara bulucu girişime rağmen bir türlü birleşemeyen Libya'daki bir taraf, Sudan'da ara bulucu olacak. Birlik hükümeti resmi olarak açıklamasa da Sudan'ın Geçici Egemenlik Konseyi Başkanı Abdülfettah Burhan'ı destekliyor. Hafta ise Hemedti olarak tanınan Hızlı Destek Kuvvetleri Komutanı Muhammed Hamdan Dagalolu destekliyor. Al Arabi Al Cedit gazetesinde Usame Ali, "Kendi ülkesinde şiddetli bir çatışmanın ortasında kalan bir hükümetin, kendi ülkesindekine benzer bir duruma ne gibi çözümler sunabileceği sorusu hâlâ yanıt bekliyor" tespitini yapıyor ve sosyal medya kullanıcılarının "Bu hükümetin kendisine ve kendi ülkesindeki çatışma durumuna odaklanması daha iyi olmaz mı?" dediklerini aktarıyor. Usame Ali "Trablus girişimi, Sudan'daki çatışmanın her iki tarafının da rızasıyla ateşkes dayatmak için arkasında uluslararası bir fikir birliği ile Sudan'da uzun süreli çatışmaların durdurulması için yeni bir başlık mı olacak?" diyerek bu girişimin arkasında uluslararası ve bölgesel güçlerin olduğuna işaret ediyor.

Fotoğraf: AA

GAZZE'DEKİ YİYECEK BOMBARDIMANI UTANÇ VE AŞAĞILANMANIN ZİRVESİDİR

Abdulbari ATWAN
Rai Al Youm

SALI günü dünyanın dikkatini iki olay çekti, bunlardan ilki ve en önemlisi: Amerikalı genç bir pilot, işgal devletinin Gazze Şerid'inde gerçekleştirildiği katliamları protesto etmek için ülkesindeki İsrail Büyükelçiliği önünde kendini ateşe verdi ve tüm dünya bu gencin vücuduna gazyağı dökmelerini ve ardından "şehit olana" kadar kendini yakmasını izledi. Utanmaz bir gösterişle karakterize edilen ve ses ve görüntülerle de belgelenen ikinci olay ise, üçü Ürdün, diğerleri Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır ve Fransız askeri C-130'ları olmak üzere gıda malzemesi yüklü altı uçağın Amerika Birleşik Devletleri tarafından gönderilmesiydi.

İlk olay tüm sosyal medyada en çok izlenen olay oldu ve izlenme sayısı yüz milyonlara, hatta daha fazlasına ulaştı. Genç Amerikalı, özellikle ülkesinin vatandaşları arasında eşi benzeri görülmemiş bir küresel sempati topladı ve "şahadeti" ülkesinin hükümetine ve yaklaşık beş aydır Gazze Şerid'inde soykırım ve etnik temizlik savaşı yürüten işgal devletine çok edici bir darbe oldu. Yaklaşık beş aydır Gazze Şerid'inde 30 binden fazla şehit ve 100 binden fazla yaralı verildi, yaklaşık iki milyon insan yerinden edildi ve evlerinin yüzde 86'sı yıkıldı. İkinci olay olan, Gazze Şerid'inde açlık çeken insanlara havadan "insani yardım" atılması ile ilgili tepkiler gelince; azınlık destek ve memnuniyetlerini ifade ederken, çoğunluk için eleştiri ve alay konusu oldu.

Saf ve masum insani hedefleri ve sahip olduğu uzlaşma açısından açık ve net olduğu için ilk olayı bir kenara bırakıyor ve birkaç kilit noktada kafa karışıklığı, şüphe ve uykuyu uandıran ikinci olaya odaklanıyoruz:

Birincisi: Bir kısmı uzun bekleyiş nedeniyle son kullanma tarihleri geçen yüz binlerce ton gıda ve tıbbi malzeme taşıyan İnsani yardım yüklü 2 bin 300'den fazla kamyon kapalı Refah Sınır Kapısı'nın önünde beklediği bir dönemde bu gösterişli hava indirmesine başvurulması

İkincisi: Brakılan toplam yardım ve hazırlanan yemek miktarı 46 tonu geçmemektedir ki bu da ancak birkaç yüz kişiye ve sadece bir öğüne yetmektedir. Üçüncüsü: Bu altı askeri uçak Gazze Şerid'inin hava sahalarına işgal devletiyle koordinasyon halinde ve belki de yalvar yakar onun onayını alarak girmiştir; yani bu, bölümleri üzerinde önceden anlaşılmalı ve geçersiz kılınmış bir "boyundur".

Dördüncüsü: Bu adım, zaten açıklıkla karşı karşıya olan ve bir buçuk milyondan fazlası çadırlarda çok kötü koşullarda yaşamak zorunda olan Gazze halkı için geçici veya kalıcı bir çözüm sağlamadı. Aksine, bu çıkarma tam tersini yaptı: İşgal kasaplarının ve yürüttükleri soykırım eylemlerinin ekmeğine yağ

sürdü ve onlara insani bir dokunuş katarak uluslararası baskıyı hafifletti ve onları dünyaya uysal, iş birlikçi ve insancıl bir kuzu olarak sundu.

Beşincisi: Uçakları bu hava indirme operasyonuna katılan üç Arap ülkesi (Mısır, Ürdün ve Birleşik Arap Emirlikleri) işgalci devlete normalleşen ülkeler arasında yer alıyor. Dört aydan fazla süren kan dökülmesinin ardından ancak 46 ton yiyecek sağlayabildiler. Güney Afrika, Kolombiya, Bolivya, Şili ve Venezuela gibi Arap ve İslam dışı ülkelerin yaptığı gibi hiçbirli ilişkilerini kesmediler ve protesto amacıyla başkentlerindeki İsrail Büyükelçiliğini kapatmadılar.

Altıncısı: Gazze Şerid'inden siyasi ve ahlaki olarak sorumlu olan büyük Mısır'ın bu operasyonda sağladığı veya bıraktığı tek şey, resmi açıklamalara göre, kötü hazırlanmış ve kötü uygulanmış olduğunda ısrar ettiğimiz 10 tondur. Refah Sınır Kapısı'nın kapatılması ve İsrail'in tüm koşullarına boyun eğilmesi konusunda en büyük sorumluluğu taşıyan Mısır, büyüklüğü, statüsü ve sorumluluklarıyla kıyaslandığında neden bu çok ama çok küçük adıma ihtiyaç duymaktadır?

Yüz binlerce aç insanın, iki ya da üç gündür tek lokma ekme yemekten ve su kırlılığı nedeniyle hastalık ve salgınlara boğuşan çocuklarını doyurmak için gökten düşen yemekleri soluk soluğa topladığını, hastanelerin tamamen yıkıldığını ve ilaç yokluğunu gören herkes şok olur, utanır ve üzülür. Çünkü bölge ve belki de tüm dünya tarihinde daha önce böyle bir şey yaşanmamıştır. Çünkü bölge ve belki de tüm dünya tarihinde eşi benzeri görülmemiş bir durumdur, aşağılanma ve alçaltmanın zirvesidir ve üç Arap ülkesinin hükümetlerinin medyada övünmesi çok utanç vericidir.

Bu kadar küçük bir adımla silahların, paranın, orduların ve Amerika'ya sadakatin sahibi olan üç Arap ülkesi hükümetlerinin medyada övünmeleri, böbürlenmeleri ve gözlerinin önünde trajedinin zirvesini yaşayan kardeş bir halka karşı görevlerini yerine getirdiklerine, vicdanlarını temizlediklerine ve tüm sorumluluklarını üstlendiklerine inanarak kendilerini tamamen tatmin olmuş hissetmeleri ve belki de gurur duymaları çok utanç vericidir.

Bu, bunu üstlenen hükümetleri rencide eden ve Gazze Şerid'indeki mazlum, kuşatılmış ve açlık çeken Filistin halkı için çok az şey ifade eden utanç verici bir göstergedir. Aynı zamanda bu, bir yandan bu yapay Arap resmi çaresizliği ve diğer yandan İsrail'in kanlı küstahlığı karşısında halklarının öfkesini hafifletmek için başarısız bir girişim olarak daha fazla aşağılama, küçük düşürme ve hatta sömürme anlamına gelmektedir.

SUDAN'DA ARA BULUCULUĞA İHTİYAÇ VAR

Valid OSMAN
Al Maşhad al Sudani

YILLARDIR bölünmüşlükle boğuşan Libya'nın, aylardır iç savaşıyla boğuşan Sudan'daki krizde ara buluculuk yapmaya çalışması Arap haritasının ironilerinden biridir.

Herhangi bir Arap tarafının herhangi bir kardeş ülkedeki tarafları uzlaştıрма çabasında yanlış bir şey yok. Buradaki ironi, Libya krizinin,

Libyalıların istikrardan mahrum bırakan insani ve maddi kayıplara, bölünmüşlüğe ve çoklu bağımlılıklara son vermek üzere ülkeyi ve siyasetçilerini bir araya getirmeyi amaçlayan tüm BM ve bölgesel müdahalelerden kaçmış olmasından kaynaklanıyor.

Ne yazık ki, Libya veya Sudan'da hiçbir şey değişmeyecek ve önümüzdeki günlerde her iki ülkenin yetkililerine aynı tavsiyeyi tekrarlayacak üçüncü bir ara bulucu ortaya çıkabilir.

BÖLÜNMÜŞ LIBYA, SUDAN'DA BURHAN İLE HEMEDTİ

ARASINDA ARA BULUCU!

Ahmed Ali HASAN
Annahar Al Arabi/Lübnan

LIBYA Ulusal Birlik Hükümeti Başkanı Abdülhamid Debiba, Sudan'da geçen yılın nisan ayından bu yana devam eden çatışmayı çözmek amacıyla Sudan Egemenlik Konseyi Başkanı Abdülfettah Burhan ile "Hemedti" olarak bilinen Hızlı Destek Kuvvetleri Komutanı Muhammed Hamdan Dagalolu arasında ara buluculuk yapma girişiminde bulundu.

Her iki taraf da Libya'nın ara buluculuğunu zımnen onayladığını göstermiş olsa da, girişim, aynı zamanda şiddetli bir güç ve nüfuz mücadelesiyle mü-

cadele eden bölünmüş bir Libya'nın bölgesel bir rol oynama kabiliyeti hakkında soru işaretleri yarattı.

Libya'nın Sudan'la, Mısır'la üçlü noktadan başlayıp Çad'la üçlü noktada sona eren 380 km'lik bir Güney sınır şeridi bulunuyor. Krizin patlak vermesinden bu yana bu şerit yaklaşık 20 bin Sudanlı mülteciyi kabul etmiştir.

Libyalı Siyasi Analist Ahmed Haraz, "Dubai'ba'nın kendisi Libya'daki iktidar mücadelesinin bir tarafı, o halde nasıl dışardan bir rol oynayabilir?" diyerek, bu hamlesinin "Hükümetinin yaşadığı krizler ve ayrılması için artan yerel ve uluslararası talepler ışığında kartlarını oynama" çerçevesinde geldiğine işaret etti.

SUDAN TRABLUS'TA... NEDEN ŞİMDİ?

Usame ALI
Al Arabi Al Cedit

LIBYA Ulusal Birlik Hükümeti (GNU), Sudan'daki çatışmanın tarafları arasında ara buluculuk yapmaya çalıştığını resmi olarak açıklamadı, ancak geçtiğimiz pazartesi günü Sudan Egemenlik Konseyi Başkanı Abdülfettah Burhan'ı ağırleması ve ardından Hızlı Destek Güçleri Başkanı Muhammed Hamdan Dagalolu (Hemedti) konuk edecek olması bunu açıkça gösteriyor.

Ancak, kendi ülkesinde şiddetli bir çatışmanın ortasında kalan bir hükümetin, kendi ülkesindekine benzer bir duruma ne gibi çözümler sunabileceği sorusu hâlâ yanıt bekliyor. Sosyal medya üzerinden bir takipçinin "Bu hükümetin kendisine ve kendi ülkesindeki çatışma durumuna odaklanması daha iyi olmaz mı?" sözleri sosyal medya platformlarında dile getirilen pek çok soruyu özetliyor.

Trablus'taki hükümetin Sudan'daki çatışmanın herhangi bir tarafının yanında yer alan net bir tutum açıklamadığı doğrudur. Ancak Burhan'ı ağırleması, Silahlı Kuvvetler Yüksek Komutanı sıfatını taşıyan mevkidaşı Başkanlık Konseyi Başkanı Muhammed Manafi tarafından törenle karşılanması ve ardından

Manaf'nın Burhan ile düzenlediği ortak basın toplantısında iki ülke arasında daha önce varılan anlaşmaların aktif hale getirildiğini açıklaması, Burhan'ın egemenliğinin ve konseyinin meşruiyetinin tanındığını göstermektedir.

Libya ve Sudan'daki krizler birbirine benzemektedir ve Libya'da zorlu müzakereler sonucunda ateşkes sağlanmıştır. Bu müzakerelerin siyasi ortaklık inancından kaynaklanmadığı, Trablus'ta bir buçuk yıldır devam eden savaşın sonuçlarının dayattığı ve başta Türkiye ve Rusya olmak üzere dışardan müdahale eden askeri güçlerin dengesi nedeniyle hâlâ devam ettiği bilinmektedir.

Trablus girişimi, Sudan'daki çatışmanın her iki tarafının da rızasıyla ateşkes dayatmak için arkasında uluslararası bir fikir birliği ile Sudan'da uzun süreli çatışmaların durdurulması için yeni bir başlık mı olacaktır?

Özellikle de Burhan'ın, Hafta'e yakın olan ve Hafta'ın politikalarına ters düşecek ve da en azından durumunu tehdit edecek ve onun Sudan'daki olaylarla ilişkisini ortaya çıkaracak bir tutum almayacak olan Duqlu'nun kendisinden sonra Trablus'u ziyaret edeceğini çok iyi bilmesine rağmen bu daveti kabul etmesi, durumun böyle olduğunun bir işaretidir.

KÜRTLER VE CUMHURİYET KİTABINI HAZIRLAYAN SAĞIR VE IŞIK:

Kürtlerin kazanımları ancak anayasal güvenceyle korunur

Şerif KARATAŞ
İstanbul

Türkiye Cumhuriyeti'nin geride kalan yüz yılını politikadan tarihe, insan haklarından sanata birçok başlıkta değerlendiren üretimler devam ediyor. Dipnot Yayınları'ndan geçtiğimiz yılın sonlarına doğru editörlüğünü Emir Ali Türkmen'in yaptığı Kürtler ve Cumhuriyet kitabı, bu alandaki üretimlerden biri olarak raflardaki yerini aldı. Ayhan Işık, Gülay Kılıçaslan, Behzat Hiroğlu, Kübra Sağır ve Çağrı Kurt tarafından hazırlanan kitapta Kürtler ve cumhuriyet arasındaki ilişkinin belirli temalar ya da olgular üzerinden 100 makalede analiz ediliyor. Kürtler ve Cumhuriyet kitabı 12 ana başlıktan oluşuyor. Kitabın editörlerinden Kübra Sağır ve Ayhan Işık, Kürtlerin hakları anayasal bir statüyle güvence altına alınmadıkça seçimlerde elde ettikleri kazanımları korumanın bir garantisi olmayacağına vurgu yapıyorlar.

bilimler sahasının kuruluşundan beri Kürtlere hiç açılmadığını ifade edebiliriz. Türkiye'de sosyal bilimler (Kafa taşı ölçümü yapan, güneş dil teorisi gibi gerçek dışı iddiaları hakikat olarak öne süren) inkara dayalı oldukça ırkçı bir perspektif ile kurulduğundan, sosyal bilimlerin farklı alanları, özellikle tarih yazımı yalanlar üzerine inşa edildi. Devlet siyaseti olarak da benimsenen ve 1990'lara kadar devam eden "Kürt yoktur" tezi hem üniversiteler hem de resmi müfredatın öğretildiği tedrisattan geçen Türk toplumuna da özümsetildi. İsmail Beşikçi gibi bu yalan balonunda delikler açmaya çalışan az sayıda akademisyen ve araştırmacı olsa da genel kabul devletin belirlediği perspektifin benimsenmesiydi. Bu yüzden, Kürt/Kürdistan meselesine dair çalışmalar gerçekleştirmek isteyen araştırmacıların resmi görüşün egemen olduğu akademi içinde yer alması söz konusu olmayacaktı. Dolayısıyla Kürtler, Türkiye'deki sosyal bilimlerde alanında alternatif araştırma alanları dışında pek yer almadılar ve bu durum halen devam ediyor. Burada Barış İçin Akademisyenler'e özellikle değinmek gerekir. Türkiye'de Kürt/Kürdistan meselesine dair devlet politikalarına muhalif duran bu akademisyenlerin son yıllarda akademik kurumlardan uzaklaştırılması ve temel insan haklarının bile çiğnenmesi maalesef cumhuriyetin kuruluşundan bu yana Kürtlere dair bilimsel bilgi üretmelerin akıbetlerinde pek de bir değişim olmadığını göstermektedir.

Ayhan Işık

Farklı akademik disiplinlerden Kürtlerle ilgili çalışma yapan 100 farklı ismi bir araya getiren bu derleme kitabın ortaya çıkması nasıl oldu? Ve temel iddiası nedir?

Kübra Sağır: Kürtler ve Cumhuriyet kitap çalışması ilk olarak Ayhan Işık'ın önerisiyle 2022 başlarında editör ekibinin diğer üyeleriyle paylaşıldı ve fikrin diğer editörler tarafından da kabul görmesi ile kitabın hazırlık çalışmalarına başlandı. Bu çalışmadaki amaç; soykırımsal şiddet, sistematik inkar ve bunlara karşı gerçekleştirilen direnişler ile iç içe geçen son yüz yılın Kürtler penceresinden bir muhasebesini yapmaktır. Çünkü cumhuriyetin yüzüncü yılı tahmin edileceği üzere birçok kitap projesi, konferanslar dizisi, panel gibi etkinlikler ile gündeme getirilecek, büyük oranda resmi tarih doğrultusunda ve pek de eleştirel olmayan birçok çalışma üretilecekti. Modern Türkiye tarihinden de bildiğimiz üzere Kürtlere karşı soykırımdan asimilasyona kadar geniş bir spektrumda ele alınabilecek devlet şiddetinin/siyasetinin bu çalışmalarda ya inkar edileceğini ya da hak ettiği yeri alamayacağı iddiasındaydık. Dolayısıyla, kitabın iddiası, son yüzyıllık cumhuriyet döneminin kuzey Kürdistan perspektifinden ele almak; kitap çalışması da bu minvalde ortaya çıktı. Bu fikirden yola çıkarak daha sonra çalışma için yaklaşık 150'ye yakın akademisyen ve araştırmacıyla iletişime geçtik, 103 kişi ve 100 makale ile kitap çalışmasını sonuçlandırdık.

'SOSYAL BİLİMLER SAHASI KÜRTLERE HİÇ AÇILMADI'

"Kürtler söz konusu olduğunda Türkiye'de sosyal bilimlerin ıcrasının hâlâ mümkün olmadığı görülmektedir" vurgusu dikkat çekici. Sosyal bilimler sahası Kürtlere neden kapatıldı? Son yıllarda bu ne kadar değişti?

Ayhan Işık: Türkiye'de sosyal

den dolayı araştırmacıların Türkiye dışına yönediklerini iddia edebiliriz.

TARTIŞMALAR SONUCU TEMATİK OLARAK ŞEKİLLENDİ

Kitapta Kürt ve Kürdistan meselesinin nasıl ele alındığından kimlik inşasına, Kürt isyanlarından kadın hareketine, 100 yıllık ilişki 12 ana kategoride ele alınmış. Kronolojik çalışmaya yerine, kategorilere ayırmak neden tercih edildi?

Ayhan Işık: Öncelikle, yazarların makalelerinin metodolojik olarak nasıl formüle edileceğine dair bir kısıtlamaya gitmediğimizi belirtebiliriz. Benzer derleme kitap çalışmaları, okunması daha rahat olsun diye çoğunlukla kronolojik olarak hazırlanmaktadır; biz de ilk başta bu ihtimali değerlendirdik fakat hem editör ekibi olarak kendi aramızdaki tartışmalardan hem de bazı yazar arkadaşlarımızla gerçekleştirdiğimiz fikir alışverişlerinden sonra kitabı tematik olarak, konulara göre kategorize etmenin daha uygun olacağı sonucuna vardık. Hatta bahsettiğiniz 12 ana kategorinin kendi içinde sıralanması konusunda da önemli tartışmalar gerçekleştirdik. Örneğin ilk bölüm için "Sömürgecilik ve Sömürgecilik" temasının tercih edilmesi, Kürdistan'ın sömürge olma haliyle çalışmanın başlatılması, kitaptaki birçok diğer konunun başlangıç noktasının bu tema ile bağlantılı olduğunu göstermek istememizle ilgilidir. Öte yandan aslında çoğu çalışmada en başa alınan tarihsel miras bölümünün de kitabın son bölümü olarak yer almasının, tarihi okuma yönümüzün ve kitapta yer alan tartışmaların geleceğe bırakacağı miras ile ilgisi vardır.

'KÜRTLERİN GÜÇLÜ DİRENİŞ KÜLTÜRÜ OLUŞTU'

21. yüzyılın başındayız. AKP iktidarı yönetiminde girilen yüzyılda Kürtler hangi avantaj ve dezavantajlarla karşılaşır?

Kübra Sağır: Kitapta 100 farklı makale ile Kürtlerin Türkiye Cumhuriyeti'yle yüz yıldır olan ilişkilerinin farklı boyutları ele alındı. Dolayısıyla elbette AKP dönemine dair yazılar da mevcut. Fakat devletin Kürt meselesine dair siyasetinde, AKP öncesi ulusalcı-Kemalist

elitler ve AKP ile iktidara gelen dindar elit arasında nüans farkları dışında çok ciddi bir değişimin olmadığı söylenebilir. Dolayısıyla Kürtler için yüz yıllık inkarın ve herhangi bir yasal statünün olmayışının devam etmesi büyük bir dezavantaj olarak ortada duruyor. Fakat bir de madalyonun diğer yüzü var: Kürtlerin direnişi. Tüm bu şiddet ve inkara karşı Kürtlerin güçlü bir direniş geleneği ve hafızası oluştu, bu aynı zamanda ciddi bir mücadele kültürü de yarattı. Bu deneyimin ve zihni özgürleşmenin yeni yüzyılda Kürtlerin haklarını elde etmelerini sağlayacak önemli bir anahtar olduğuna dile getirebiliriz. Bu da avantaj olarak görülebilecek önemli bir noktadır.

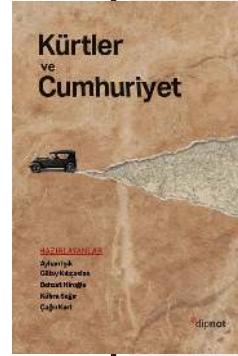
Fotoğraf: Şerif Karataş/Evrensel

Kürtler ve Cumhuriyet kitabının editörlerinden Kübra Sağır, "Kürtler için yüz yıllık inkarın ve herhangi bir yasal statünün olmayışının devam etmesi büyük bir dezavantaj olarak ortada duruyor. Fakat bir de madalyonun diğer yüzü var: Kürtlerin direnişi" diyor.

KÜRT SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ TÜRKİYE İLE SINIRLI DEĞİL'

KÜRT sorununa güvenlikçi anlayışla yaklaşılmamasında kaynaklı hem Irak Kürdistanı'na hem de Suriye-Roja-wa'ya yönelik sınır ötesi operasyonlar söz konusu. 100 yıllık hikayenin sürekliliği açısından operasyonlar ne söylüyor?

Ayhan Işık: Kürdistan, dört devlet arasında bölünmüş bir ülkedir. Bizler kitap çalışmasında sadece Kürdistan'ın kuzeyine ve Türkiye ile olan etkileşimlere odaklandık. Fakat sorunun kaynağı da çözümü de sadece Türkiye ile sınırlı bir mesele değil. Geçtiğimiz 100 yıllık zaman diliminde bu dört sömürgeci devlet arasında en yayımlımcı geleneğe sahip olan ve aynı zamanda Kürtlere karşı en katı inkar siyasetini yürüten Türkiye olduğu iddia edilebilir. Kürdistan'ın diğer parçalarına yönelik bu operasyonlar, devletin yüz yıllık inkar siyasetini boşa düşürecek diğer parçalardaki Kürt kazanımlarını ve kendi sınırları içerisinde yer alan Kürt nüfusun benzer taleplerde bulunma ihtimalini bertaraf etmeye yöneliktir. Öte yandan, bu operasyonlar bize Kürt ve Kürdistan meselesinin uluslararası boyutlarının ne derece karmaşık olduğunu anlatmaktadır. Hem Kürtler açısından hem de egemen devletler ve uluslararası nizam açısından bu konunun sadece bir ülkenin iç meselesi olmadığı, çok sayıda aktör, ülkeyi ve katmanlı ilişkileri barındıran karmaşık bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

'KAYYUM ATANMASI SİYASİ ANLAYIŞIN YENİ FORMU'

YEREL seçimlere gidiyoruz. 2017'de Diyarbakır'ın Sur ilçesinde "Çok dilli belediye" projesinden dolayı ilk kayyum atanmıştı. Rejim değişikliğiyle birlikte iki dönemdir neredeyse HDP'nin kazandığı bütün belediyelere kayyum atandı. Bu bağlamda, Kürtlerle kayyum anlayışı cumhuriyet tarihinde neye tekabül ediyor?

Ayhan Işık: Kürtlerin kazandığı belediyelere kayyum atanması aslında yüz yıldır devam eden bir siyasi anlayışın son birkaç yıldaki yeni bir formudur. Kitaptaki makalelerin birkaçında özellikle bu konuda tartışmalar mevcut. 1927-1952 yılları arasında devlet elitleri umumi müfettişlik sistemiyle kuzey Kürdistan'ı zaten özel yasalarla yönetmeye başladılar. Cumhuriyetin erken dönemlerinde hazırlanan raporlarda bu yönetim "müstemele usulü" diye geçer, yani Kürdistan'da uygulanacak yönetimin sömürgecilik olarak ele alınması gerektiği belirtilmektedir. Sonraki yıllarda sıkıyönetimler, OHAL, KHK'ler gibi istisnai yöntemlerle bu 'kili devlet' mantığına dayanan sömürge yönetim biçimi sürdürüldü. Kayyum sistemi de bu yüz yıllık devlet siyasetinin bir sonucudur. Dolayısıyla Kürtlerin hakları anayasal bir statüyle güvence altına alınmadıkça seçimlerde elde ettikleri kazanımları korumanın bir garantisi olmayacaktır.

METİN GÖKTEPE GAZETECİLİK ÖDÜLLERİ

27. yıl

- 1- Bu yıl 27'ncisi yapılan yarışma üç dalda düzenlenmektedir. Haber Ödülü (Yazılı Haber-Görüntülü Haber) Fotoğraf ve Yerel Gazetecilik Ödülü. İnternet medyasında yayımlanmış haberler de haber kategorisinde değerlendirilecektir.
- 2- Halkı doğru bilgilendirmeyi gözetken gazeteciliği desteklemek ve gerçeğin peşinde koşan genç gazetecileri teşvik etmek amacıyla taşıyan yarışmaya, 10 Mart 2023 ile 10 Mart 2024 tarihleri arasında yayımlanmış olan ürünler katılabilir.
- 3- Yarışmaya katılacak ürünlerin, yazılı basında yayımlanmış olanların PDF formatında, internet medyasında yayınlanmış olanların linkinin, görüntülü haberlerin ise wetransfer yoluyla gönderilmesi gerekiyor.
- 4- Fotoğraf dalında yarışmaya katılacak adayların da gönderecekleri fotoğraflarıyla (renkli ya da siyah beyaz) birlikte ürünün adını, çekildiği yeri ve tarihini yazmaları gerekiyor.
- 5- Yarışmaya katılacak adaylar, ürünlerini kısa öz geçmişleri, iletişim bilgileri ve bir fotoğrafları ile birlikte gazetecilikodulleri@gmail.com adresine 14 Mart 2024 tarihine kadar göndermeleri gerekiyor.
- 6- Kazananlara ödülleri Metin Göktepe'nin doğum günü olan 10 Nisan 2024 tarihinde düzenlenecek törenle verilecektir.

ÖDÜL JÜRİSİ

Banu Güven, Filiz Gazi, Hakkı Özdal, Nazım Alpman, Pınar Öğünç, Sorel Dağıstanlı, Tuluhan Tekelioğlu, Yetvart Danzikyan.

METİN GÖKTEPE ÖDÜL KOMİTESİ

AJANS PRESS
technology

196 ÜLKE
150 MİLYON WEB SİTESİ
38 SOSYAL MEDYA PLATFORMU

Ajans Press tarafından, dünyanın önde gelen ülkelerinden 500 yazılım mühendisi ile geliştirilen ve medya mecralarının tümünü bir arada sunan **ilk ve tek platform.**

NEWSCOPE

444 9 522
info@apttech.com.tr

emek evrenseldir

evrensel

Fotoğraf: Özer Akdemir/Evrensel

Fotoğraf: Turgutlu Çevre Platformu

UYAN KASABA KABUSUN GERİ DÖNDÜ!

Çoğu kişi gibi ben de gece yarısı çalan telefonları açmak istemem. Yüzde doksan dokuz iyi bir haber değildir uzun uzun, acı acı çalan bu telefon zilleri. Aslında açmayacaktım yine. Hiç olmazsa kötü bir haberse de uyuyup uyandıktan sonra duyayım diye. Oysa bilirim ki acı haber tez duyulur!

O gece de öyle yaptım, açmadım. Uzun uzun çaldı telefon. Zil sesi sustuktan hemen sonra ardı ardına çınlayan WhatsApp mesajları kırdı irade-mi. İçimdeki merak dürtüsünü köpürttü de köpürttü. Baktım türlü tevir tilkiler dolaşacak kafamın içinde ve sabaha kadar uyutmayacak, WhatsApp'ı açıp gelen mesajlara, daha doğrusu sayısı 15-20'yi bulan fotoğraflara baktım.

Fotoğraflarda, Çaldağı'nın yemyeşil kalbini gördüm önce. Sonra etrafında kamyonlar, kepçeler, fosfor yeşilli, baretli işçiler... Harıl harıl çalışan bir maden işletmesi vardı görüntülerde.

Hemen telefona sarılıp, arkadaşımı bu sefer ben aradım. Daha ilk çalışında açtı ve bir saate yarkın susmadı!

Bazen bana gereksiz gibi gelen, oysa onun için, onun içindekilerin bilinmesi için gerekli olduğunu bildiğim birçok ayrıntıyı, ince ince resmederek anlattı. "Kalbini gördün değil mi dağın? Nasıl titriyordu bir bilsen! Kabus geri döndü kardeş!" dedi ve devam etti...

Şubat ayının son günü, sabah kahvaltısından sonra düştük yola. Kasaba'nın*, sabah mahmurluğunu çoktan üzerinden atmış, işine gücüne sarılmış küçük esnaf dükkanlarının arasındaki bozuk asfalt yoldan geçip yoksul mahallelerinden çıktığımızda baharın çoktan geldiğini anladık. Oysa, ilçede, insanın üstüne üstüne gelen sırtışık beton binalardan, aralarında bırakılmış ve onun da yarısına beton atılmış bir avuçluk bahçelerdeki ağaçlardan baharın geldiğini anlayamamışız, haliyle.

Bu, birbirine geçmiş asık yüzlü yüksek binaların arasındaki bahçeler hep hüznü verir bana. Bu binalar gelmeden daha - ki o günlerde çocuktum - ovanın orta yerinde, yemyeşil tarlaların ya da serin suları çağıldayan pınarların başındaki bu akasyalar, çınarlar, karabiber ve kavak ağaçları, kasaba büyüdükçe birer ikiye kesildiler. Binalar pıtrak gibi çoğalıp, kasabalıyı içlerine hapsedtiğinde, ilçenin dar sokaklarından binlerce aracın egzoz dumanları ve motor homurtuları yükseldiğinde, betonlar büyüyüp, yeşili içine çekildiğinde, kendi kafesini ören ve güle oynaya olmasa da ömrünü onun içinde geçiren zombilere dönüştük hepimiz.

Sadece insanlardan bahsetmiyorum elbette. Her canlı paylaştı, kederden payına düşen kadarnı...

Tipki bir hapis hane avlusu gibi idi artık kasaba. Bir avuç gökyüzü, bir dünya boz beton...

Toprağın, otun, böceğin girmesinin yasak olduğu bir müebbetlik koğuğu gibi olmuştu dört yanımız.

İşte biz, o koğuştan çıkıp ovanın geçerek Çaldağı'nın yolunu tuttuğumuzda, yemyeşil bahara kesmiş ovanın içinde araştırdığımız arkadaşlarla birlikte, tomurcukları yeni patlamış üzüm asmalarına ve beyaz bulutların tepemizde desen desen oynamasına büyülenmiş gibi bakıyorduk. Hepimizin içinde birazdan göreceğimizin ağzımızda bırakacağı kekremsi tadın burukluğu olsa da yine de uzun zaman bu doyum-suz manzaranın tadını

DOĞA VE DİRENİŞ

Özer AKDEMİR

çıkarmak için kimsenen ağzını bıçak açmadı.

Oysa, çok da hayırlı havadisler almamıştık birkaç gündür. İzzettin Köyünden gelen bir dostumuz vermişti ilk acı haberi. İnanmak istemedim, 'yanlışın olmasın' deyip savdım başımdan.

Pazara demet demet pazı getiren, sabah getirdiği demetleri daha öğle olmadan bitiren Çampınar'dan bir köylü de benzer şeyler anlatınca, içimde bir şeyler cızz etti ama yine de emin değildim.

Sanırım bu duyduklarımı bir de onlara sorayım diye, pazarın taa öbür başına yürüyüp tadından hiç de hazzetmediğimiz şevketibostanı bir ay ancak görebiliyorduk pazarda. Sonra Lokman Hekiminin ölümsüzlük otu gibi sırı kadem basıyordu.

İri başlı kerevizlerin üzerindeki çamurları silip, ince kabukların soyarak albenisini arttıran, böylece daha çabuk satacaklarını sanan Musacalılar da benzer şeyler anlatıldılar, ne yazık ki!

Artık hiç şüphem yoktu. Pazarın gürültüsünden çıkıp iki üç arkadaşı aradım. Durumu anlatıp "yarın Çaldağına çıkalım" deyip sözleştik. Biliyorsun 20 yıllık kabusumuz bu nikel madeni. Görür görmez "dağın yüreği" dedikimiz, o deneme üretimi için açılan maden ocağına dolan ve kalp şeklini alan yeşil su ne de acıtmıştı içimizi. Maden harala gürele deneme üretimi yapıyor, biz sokak sokak, köy köy gezerek insanları örgütlemeye çalışıyorduk. Kasaba'da, madenin yanı başında mitingler koterırken, bir yandan da açtığımız dava için mahkeme mahkeme koşturuyorduk. İşte o mahkemelerden birinin bilirkişi keşfinde

çıktığımız dağda, deneme üretimi denilen çalışmanın yarattığı korkunç tahribatı, kesilen binlerce ağacı, yuvası yıkılan hayvanları ve dağın yeşil yeşil çarpan yüreğini görmüş, bilirkişilere de göstermiştik. Zerre vicdanı, bir gıdım yüreği kalanın asla kayıtsız kalamayacağı bu manzara karşısında bilirkişi heyeti de epey etkilenmiş, raporunda 'burada bu maden olmaz' demişti. Bizden yana gelen mahkeme kararından sonra madenin üretim iznileri iptal edilmişti.

Biz neredeyse 5 yıldır madeni kapalı biliyorduk. Oysa öyle değilmiş kardeş, öyle değilmiş! Uzun zamandır çalışıyormuş hem de. Çaldağı'ndan açılan bir yolla dağın öte yüzündeki Gördes Nikel Madeni'ne taşınyormuş cevherler.

Biz bu çalışmalarını tel örgülerin öbür yanında izlerken, madencilere birisi geldi yanımıza. Bizim yüzümüzün düşüklüğünden anlamıştı, bu işten hiç de hazzetmediğimizi. "Pek yakında burada kuracağız sülfürik asit fabrikasını. Cevheri Gördes'e taşımak zorunda kalmadan, burada ayrıştıracağız. Ülke ekonomisine çok büyük bir fayda sağlayacağız..." gibi kinayeli sözler edip gitti.

Belki de kırık kalbimizi iyice tuzla buz etmek için uydurdu o sözleri. Ne kadar çok isterim bu sözlerin yalan olmasını!

Bizim moralier sıfır, kasabaya dönüş yoluna geçmeden önce son kez baktım dağın yüreğine. İçindeki suyun yeşil rengi solmuş gibi geldi bana. Çukurun kalbe benzeyen şekli de bozulmuş, kalpten çok geniş bir karın boşluğu halini almıştı".

Bir saat süren telefon konuşmasının ardından kafamı yastığı koyduğumda biliyordum bu gecenin de uykusuz olacağımı. Bir kez daha bin pişman olmuştum gece gelen telefonu açtığıma.

Başucu lambasını yakıp, bilgisayarını kucağıma çektim. İlk satır gecenin koyu karanlığına fısıldanan ve sadece Kasabalıları değil uyuyan herkesi uyandırmayı uman bir imdat çığlığı gibiydi; "Uyan Kasaba, kabusun geri döndü!.."

* Kasaba: Manisa'nın Turgutlu ilçesi

İliç soruşturmasında 2 mühendis tutuklandı

İliç'te meydana gelen maden faciasının ardından devam eden soruşturmada 2 mühendis tutuklandı. Madenin kapasite artırımına izin veren Eski Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum başta olmak üzere madene izin veren, denetimlerini yeterli yapmayan hiçbir devlet sorumlusu, ya da şirketin yöneticileri yargılanmazken yalnızca mühendisler tutuklandı.

Erzincan'ın İliç ilçesinde bulunan Anagold Madencilik'e ait Çöpler Altın Madeninde 13 Şubat'ta yaşanan liç yığınının çökmesi ve dokuz işçinin göçük altına kalmasına dair başlatılan soruşturma sürüyor. Soruşturmanın geldiği aşamada idari pozisyonundaki iki mühendis tutuklandı.

AA'nın haberine göre, soruşturmada gözaltına alınan, madeni işleten şirkette idareci pozisyonunda çalışan Mühendis İ.T. ve K.M.A. ifade işlemleri için adliyeye götürüldü. Savcılık sorgusu sonrası nöbetçi sulh ceza hakimliğine sevk edilen İ.T. ve K.M.A. tutuklandı. Soruşturma kapsamında daha önce altın madeni ocağını işleten Anagold'un Kanadalı Yöneticisi J.R.G'nin de aralarında bulunduğu 6 kişi tutuklanmıştı, üç kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. (HABER MERKEZİ)

Fotoğraf: AA

Zonguldak Kozlu Sahili'nde tıbbi atıklar tespit edildi

Fotoğraf: SES

Nisa Sude DEMİREL İstanbul

ZONGULDAK Devlet Hastanesi'nde yaşanan karbonmonoksit zehirlenmesi üzerine Zonguldak'a giden SES Genel Merkezi adına inceleme yapan SES MYK üyeleri Kozlu Sahilinde tıbbi atıkların olduğunu öğrendi. Sahilde inceleme yapan SES üyeleri ucu açık enjektörlerden kan alma tüplerine kadar pek çok tıbbi atıkla karşılaştı.

Evrensel'e konuşan SES MYK üyesi Siddik Akın, Zonguldak şube yöneticileriyle beraber Kozlu Sahilinde inceleme yaptıklarını anlattı. Tıbbi atıkları görünce çok olduklarını ifade eden Akın, "Tıbbi atıklar bertaraf edilmek üzere sağlık kurumlarından toplanır, bunların kent çöplüklerine dahi bırakılmaması gerekirken sahilde ucu açık enjektörler, kan tüpleri gördük" dedi.

'HASTALIKLARIN BULAŞMASINA NEDEN OLABİLİR'

Oldukça kirli bir sahil olduğunu ve çöplerin arasında çokça tıbbi atık olduğunu ifade eden Akın, "Bu şekilde tıbbi atık yönetimine aykırı bir durum nasıl olabilir? Özel hastaneler mi, kamu hastaneleri mi bırakıyor? Bir yerden yağmur sularıyla mı geliyor? Yetkililerin acilen duruma ilişkin inceleme yapması gerekir" diye konuştu.

Durumun halk sağlığını tehdit ettiğini ifade eden Akın, "Tıbbi atıklar enfeksiyon yapıcı atıkları, patolojik atıkları ve kesici-delici gibi atıkları kapsar. Bu tıbbi atıklarla temas AIDS gibi pek çok kan hastalığının bulaşmasına neden olabilir. Bu konuda ilgili kurumlar gerekli araştırma ve inceleme yapmak zorundadır. Tıbbi atıkların kontrolü, taşınması ve bertaraf edilmesi ile ilgili yasal düzenlemeye uyumamak ciddi anlamda suç teşkil ediyor. Bu atıkların denize atılması ya da ulaşmasında sorumluluğu olanlar açığa çıkarılmalı" dedi.